

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
ITHUANIAN DAILY NEWS
Chicago, Ill. — Pirmą dieną, — Monday, November 21, 1977

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXII

Price 15c

Nr. 274

IZRAELIS DŽIAUGSMINGAI SUTIKO SADATĄ

GREITAI PASIRUOŠE DRAUGINGAI SUTIKTI PREZIDENTĄ SADATĄ

Egipto prezidentas panorio aplankyti Al Aksą,
pačią seniausią arabų maldyklą

JERUZALĖ, Izraelis. — Egipto kariuomenės pulk. Kimel vadovaujama karių ir saugumiečių grupė stebisi, kaip Izraelis į kelias dienas galėjo prersirginti ir taip draugingai sutikti Egipto prezidentą Anwar Sadatą. Labai daug padėjo žydų organizaciniai gabumai ir kiekvieno atsakingo pareigūno labai didelė iniciatyva. Atskridusius egiptiečius pasitiko užsienio ir vidaus reikalų ministerijų pareigūnai. Veik kiekvienas jų kalbėjo arabų kalba. Jiems nereikėjo jokių vertėjų, nes jis galėjo labai lengvai susikalbėti ir spręsti pagrindinius saugumo klausimus.

Turėjo bėdos su Egipto himnu

Ben Gurion aerodrome prezidentas Sadatas buvo sutiktas ne tik kanuolių šūviais, bet ir labai gerai sugrotu Egipto valstybiniu himnu. Izraelių karių orkestras Egipto himno gaidų neturėjo, o įsakymas buvo gerai sugroti Egipto himną. Orkestro vedėjas niekur gaidų negalėjo gauti, tada jis uždėjo rekorderį ir užsirekordavo Kairo geriausios radijo stoties grojamą himną. Jis tuojau pat įkinkė geriausius savo muzikus iš to himno paruošti gaidus ir įsakė orkestrui jį išmokyti. Kai himnas buvo sugrotas, tai egiptiečiai stebėjosi, kaip izraelitai galėjo taip gražiai sugroti Egipto himną. Jis turėjo būti gerai sugrotas, nes buvo nurašytas iš geriausios Egipto radijo stoties.

Sadato lėktuvą
saugoja egiptiečiai

Atskridusį Egipto didįjį keliavinį lėktuvą „Egipto arabų respublika“ nuvedė į Ben Gurion aerodromą iš anksto parinkta vieta ir pastatė. Tuojau lėktuvą sargybas perėmė iš anksto atskridę Egipto saugumiečiai. Lėktuvą kapitoniui įsakė visą laiką laikyti šiltus motorus. Jeigu prezidentas Sadatas nutartų tuo jau baigti kelionę ir išskristi, tai jam aerodrome nereikėtų laukti. Prezidentas Sadatas yra greitai ir griežtai nutarimų žmogus, iš anksto apie tai neapgalvojęs, pa sisiūlė skristi, jeigu tai bus nau dinga Egipto taika, kad ir į Izraelį ir tartin su Izraelio vadais. Izraelio premjeras čiuo šį prašitarimą ir pakvietė ne tik atskristi, bet ir parlamentui kalbą pasakyti. Jis leido Egipto prezidentui sakyti, kas guli ant širdies. Sadatas priėmė pasiūlymą ir atskrido.

Aplankė pačią seniausią
arabų maldyklą

Egipto prezidentas Anwar Sadatas nutarė Izraelyje praleisti 36 valandas. Jis dalyvaus kelio se konferencijose, bet jis pareiškė noro aplankyti pačią seniausią arabų maldyklą Al Aksą. Jis buvo labai patenkintas kad rado viską tvarkoj. Kalbos apie jos išprogdinimą buvo be pagrindo. Jis pasikalbėjo su arabų dvasiškiais toje maldykloje.

Šiltnesis, lis

Saulė tēka 6:44, leidžiasi 4:27

GALIMA BUS IŠ ANKSTO ATSPĖTI APSIGIMIMUS

MINNEAPOLIS. — Naujas būdas atspėti apsigimimo defektus ligi dar kūdikiui negimus išrašas Minnesotos universitete tiriant žmonių chromosomus.

Iš kiekvienų 20 naujagimių vienas gimsta su chromosomų defektu, kuriuos galima susekti standartiniais metodais, pasakė Dr. Jorge Junis, genetikos laboratorijų medicinos ir patologijos profesorius.

Prof. Junis tvirtina, kad tarp 2 ir 5 nuosimčių kūdikių gimsta su genetikos defektu, kuriuos galima atspėti vartojant naujuosius metodus.

NUKIRTO GALVĄ

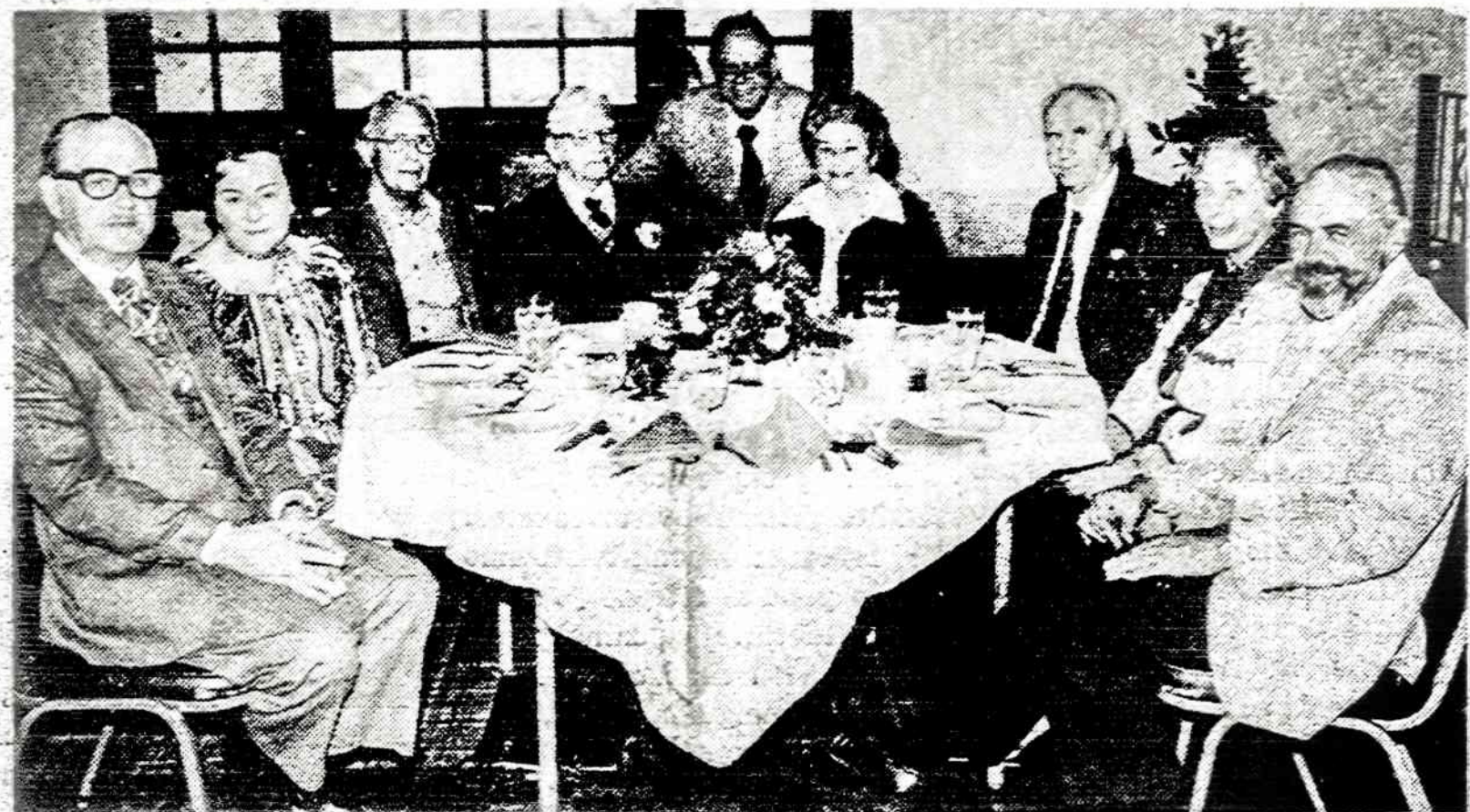
ABU DHABI. — Saleh Mohammed Khaleed, 19 metų palestinečiui, kuriam už Jungtinių Arabų Emiratų užsienio reikalų viceministerio nužudymą religinis teismas priteisė mirties bausmę galvos nukirtimu. Bausmė įvykdyta sekant dieną po nuveikimo. Teismo nustatyta, kad Khaleed norėjęs nužudyti Sirijos užsienio reikalų ministrą.

Illinojaus seimas atmetė gubernatoriaus vetavimus

SPRINGFIELD, Ill. — Nepaisydamas gubernatoriaus Thompsono protestų, Illinojaus seimas didesne balsų dauguma negu reikalauja veto atmeti, atmetė jo pasirašytus vetavimus trims naujiesiems įstatymams, tuo būdu visi trys bilai pasidarė pilnai galiojančiais įstatymais. Tie įstatymai liečia abortus, kurie leidžiami iš welfare gyvenančioms moterims abortus tik tokiais atvejais, jei daktarai nustato, kad neštumas gali būti pavojingas moters gyvybei. Kitas bilius liečia kontroversinį Laetrile, daug ginčų sukėlusį vaistą, kuris rasta ligai nenaudingai ir nepavojingai.

Negali nupirkti tetai namų

NEW YORK, N. Y. — Rusų rašytojas Aleksandras Solženicynas paskelbė, kad sovietų valdžia neleidžia jam šalia Maskvos nupirkti namų senai jo tetai. Moteris yra 90 metų amžiaus, akla ir kurčia. Solženicynas norėjo nupirkti jai namelį, kad senutė galėtų ramiai jame baigti dienas, bet sovietų valdžia jam

Vladas Rasčiauskas dabartiniu metu yra Honkonge. Jis aplankė kelias Pietų Filipinų salas, pateko į maistinių natūralių laikomą Cebu salą, apie kurią jis rengiasi parašyti, kai grįš iš kelionės. Sėdi iš kairės dešinė A. ir M. Rudziai, teisėjas A. Wells, Vladas Rasčiauskas, Algirdas Brazis, Josephine Milėriūtė, Martynas Gudelis, ponis ir R. Mozoliauskas.

EUROPA ATIDŽIAI SEKĖ GRAIKŲ PARLAMENTO RINKIMUS

Balsuotojai nustatys Graikijos santykius su JAV,
Europos valstybėmis ir Turkija

ATENAI, Graikija. — Praeitą sekmadienį Graikijos piliečiai rinko naują parlamentą. Dabartinis parlamentas dar galėjo leisti įstatymus, bet vyriausybė nutarė patikrinti krašto gyventojų nuotaikas. Dabartinė graikų vyriausybė turi visą eilę svarbių problemų, kurių pati viena nenori spręsti. Pati svarbiausioji yra Kretos problema. Nieka nepaslapstis, kad buvusi karių vyriausybė, ruošdama perversmą prieš tuometinį Kretos prezidentą, išprovokavo turkus, kurie įsiveržė į salą ir užėmė daugiau negu trečdali salos.

Graikai nepatenkinti
JAV pozicija

Dabartinė graikų vyriausybė labai nepatenkinta JAV pozicija kaip Kretos salos, taip ir kitų problemų skirtingomis pažiūromis. Amerikiečiai atsakė partimui, turkams daugiau modernių ginklų, nes turkai gautus tankus naudojo prieš graikus Kretos saloje. Turkai sulaužė duotą pasižadėjimą, bet pirmą tokį patį pasižadėjimą sulaužė karškesnį Graikijos vyriausybė. Graikų laivynas nebuvo paruoštas kovoms, tuo tarpu turkai tuojau metė į Kretą kelis gerai paruoštus batalijonus ir išmėšė graikus į dvarbių salos poziciją. Graikai būtų norėję griežtos amerikiečių intervencijos, bet nei anksčiau buvusioji, nei dabartinė administracija nenorėjo naudoti jėgų.

Tikėjosi paramos iš Amerikos

Dabartinis graikų premjeras Constantine Caramanlis yra demokratas. Jis atstatė demokratiją konstituciją ir tikėjosi daugiau paramos iš demokratų, kai valdomos Amerikos. Caramanlis norėjo patirti dabartinės krašto gyventojų nuotaikas, kad galėtų apspręsti santykius su JAV, su Turkija, Kretos salos intervencija, tolimesne Kretos administracija, graikų vandenų teisės ir santykius su Europos kaimynais bei rinkomis. Graikų rinkiminė mašina-sistema lėta. Užims kelias dienas, kol bus suskaičiuoti balsai ir pasiūsti į centrą.

pranešė, kad jis neturi teisės pirkti jai namo.

TRUMPAI IŠ VISUR

Šacho užsakymai Paryžiuje

Irano šachas Pahlevi po pasitarimų Baltuosiuose Rūmuose pareiškė kad jis daro sąrašą kelių milijonų dolerių vertės dalykų ir galbūt ginklų pirkti Prancūzijoje, jei JAV nesutiks paduoti ginklų pagal jo sudarytą sąrašą. Šachas kalbėjo nuo prezidentinių rūmų Elysee laiptų Paryžiuje baigęs pasikalbėjimus su Prancūzijos prezidentu Valéry Giscard d'Estaing.

Šachas pakartojo savo pasiūlymą prikalbinti alyvą eksportuojančius kraštus metams laikui išaldyti, tai yra nekeiti aliejinį degalų kainas. Pahlevi pareiškė įsitikinimą, kad Saudi Arabija jo planą parems. „Mūsų santykiai yra visais atvejais geriausi,“ užtikrino šachas išskrisdamas atgal į Teheraną.

Pietiniais korėjiečiai
priėmė savo prezidentą

SEOUL, Pietų Korėja. — Buves Pietų Korėjos užsienio reikalų ministras Choi Dukshin pirmą kartą išvyko į Pietų Korėją, kad pasitarkų su prezidento Park Chung-hee režimo įstojo į Parko priešrinkimų sąjungą užsieniouose. Choi, 63 metų amžiaus, pasitraukęs į pensiją general leitenantas, pasakė kad Park turi pasitraukti ir kad norint atstatyti gerus santykius su JAV reikia grąžinti kraštui demokratinę valdžią.

Choi pernai pasitraukė iš Korėjos ir gyvena Detroitė.

Nušauto policininko
našės kompensacija

CHICAGO. — Pleiško nušauto Lincolnwood banko sargo policininko patrulio Komonduros žmona našė Karen, likusi su 4 vaikais tarp 6 ir 12 metų amžiaus, gavo pilną kompensaciją, privaloma šeimai policininko žuvusio eina tarnybos pareigas būtent: Mrs. Komonduros, 29 metų amžiaus gaus po \$1,072, 84 kol ištekes arba numirs, o vai kai iki 18 metų amžiaus gaus po \$94.04, bendrai \$1.432 kas mėnesį.

— Jimmy Carter yra įsitikinęs, kad drąsus Sadatas pralau pasitarimus Artimųjų R. tūkai.

VISUR BUVO IŠKELTOS EGIPTO VĖLIAVOS MINIOS SVEIKINO SADATĄ

Arabų pasaulyje šeštadienį buvo deginamos
Sadato iškamšos, jis apšauktas išdaviku

JERUZALĖ, Izraelis. — Egipto prezidentas Anwar Sadatas Ben Gurion aerodrome buvo sutiktas, kaip draugingos valstybės galva. Pirmiausia jis buvo pasveikintas 21 kanuolės šūviu, visur buvo iškeltos Egipto ir Izraelio vėliavos, plėvesuojančios taikos vėjui pučiant. Egipto prezidentą aerodrome pasveikino aukščiausieji Izraelio valstybės pareigūnai, karo vadovybė, kabineto nariai.

DISIDENTŲ PARODA ERZINA SOVIETUS

VENECIJA, Italija. — Čia atidaryta tremtinių ir pabėgusių disidentų paroda sukle Egiptu pikta nirtulį. Parodoje išstatyti eksponatai sovietai vadina „falsifikacija“.

Italijos kompartijos šulai norintieji pasirodyti nepriklausomi nuo Sovietų, pripažinti, kad paroda suruošta „ant priešsovietskų platformos“ tu rinti galvoje politinę padėtį Rytų Europoje.

Parodos rengėjai paskelbė, kad paroda yra biama (rensiama kas antri metai) ir pasveista disidentams Rytų Europoje.

„NERŪKAMOJI DIENA“ PRAEJO DŪMAIS

CHICAGO. — Praėjusį ketvirtadienį buvo paskelbtas kaip „Nerūkomoji Diena“, kurio proga JAV-bių Vyriausios Gydytojas atsisakė į visus rūkorus visiškai tą vieną dieną išverti ne vienos cigaretės nerūkiant, reikšdamas viltį, kad daugelis vieną dieną išvers nerūkė, mėgins savo valią ir antrą dieną nerūkyti. Amerikos Vėžio Draugija tą dieną pavadino „The Great American Smokeout“ ir JAV Vyriausios Gydytojas Dr. J. B. Richmond optimistiškai pasakė: „Skatinti visus rūkorus, kurie yra susirūpinę savo sveikata, išverti nors tą vieną dieną nerūkius ir turėti viltį, kad šimtai tūkstančių turės tiek valios, kad tą dieną išbus nerūkė“. Jis neteko vilties, nes po tos dienos jokių rezultatų nebuvo pastebėta.

Niekas nenori priimti atominio kuro „pelenų“

SPRINGFIELD. — Valdžios operacijų komitetas ateinančio mėnesio pradžioje pradės tirti prie Sheffield ir Morris esant čias vietas, kur „laidojami“ atominių jėgainių kurui sunaudoto atomų „pelenai“ arba išdegos, kuriose dar yra likę pavojingos radiacijos. Kita tokia vieta yra netoli Morris, kur General Electric Co. suverčia savo atominę medžiagų atlaikus.

Investigatoriai gruodžio 8 d. apeis ir apžiūrės abidvi tokias vietas prie Sheffield ir Morris, ir sekančią dieną gruodžio 9 d. Chicagoje suruos viešas diskusijas su paaiskinimais.

Ilinojaus piliečiai jau keltini metai protestuoja prieš tokių kapinių toleravimą Ilinojuje.

Egipto prezidentą sveikino didžiausios izraelitų minios. Visur iškeltos „Solom“ plakatai. Žydiškai tai reiškia „Sveikiname“. Minios šūkavo: Norime taikos! Prezidentą Sadatą sveikino netik vyresnieji, bet ir Izraelio jaunimas. Aerodrome į gatvę pravažiuojantis prezidentas buvo žmonių sveikinamas, kaip taikos pirmoji kregždė.

Visoje Ben Gurion aerodromo srityje buvo daug Izraelio policininkų, jubojančių saugumą. Izraelio vyriausybė prižadėjo imtis priemonių, kad ši Egipto prezidento kelionė tikrai būtų saugi, kad drąsiam Egipto administratoriui Izraelyje plaukas nuo galvos nenukristų. Iš aerodromo Sadatas ir visi jo patarėjai buvo nulydėti į jam specialiai skirtą viešbutį, kur sargybas ejo ir tvarką palaikė ketvirtadienį atskridę Egipto prezidento apsaugos pareigūnai.

Šeštadienį prezidentas Sadatas tikisi susitikti su Izraelio premjeru ir vyriusybės pareigūnais. Vėliau, sekmadienį, jis planuoja pasakyti svarbią kalbą Izraelio parlamento nariams.

Prezidentas Sadatas iš Kairo išskrido gerai nusiteikęs, nes krašto gyventojų dauguma pritarė jo žygiui. Egiptiečiai nori taikos. Egipto užsienio ministeris atsisakė, nors jis pats net ir kelionėje į Damaską, pritarė prezidento Sadato planams. Ministeris Fahmy tiktai grįžęs į Kairą pareiškė, kad jam būtų labai sunku eiti užsienio ministerio pareigas tokioje vyriausybėje, kurios prezidentas, nepasirašęs taikos sutarties, skrenda į priešų teritoriją. Prezidentas Sadatas priėmė ministerio Fahmy atsisakymą ir pats perėmė valdyti užsienio ministeriją. Jis neturėjo laiko ieškoti kito žmogaus ministerio pareigoms.

Iš užsienio, ypač iš arabų valstybių ateina kitokios žinios. Kaip Sirija, taip Libija ir kitos arabų vyriausybės nepritaria Sadato kelionei. Sirijoje Sadato lėktuvo nusileidimo metu buvo sustabdytas visas trafiką, o minios Sadatą vadino išdaviku. Libijoje ir kitose Afrikos arabų valstybėse buvo deginamos Sadato iškamšos ir paveikslai. Tikrai JAV prezidentas Jimmy Carter palinkėjo sėkmės ir padarino Sadatą, o Sirijos prezidentas Asadas pasiuntė telegramą, linkėdamas laimingai grįžti namo.

— Viso pasaulio akys dabar nukreiptos į tamstą, — telegramoje prezidentas Carter pranešė, — išskirti besirangiančiam Egipto prezidentui.

LIETUVOS BRASTOS 1657 METŲ APGULIMO VAIZDAS

Dr. Povilas Reklaitis
(Tęsinys)

Rytų ir Vakarų kultūrų ribose šventovių statyba buvo dviejų konfesijų. Graikų kulto bažnyčių statyba siekia net XI amžių; tai seniausioji buvusi Sv. Petro cerkvė prie Sv. Mikalojaus katedra buvo mūrinė ir išsivystė iš seno, pirklų įsteigtos cerkvės prie įlyje. Vakarų lotyniškojo kulto buvo sena gotiška parapija ir augustinijonų bažnyčia įsteigta 1410 m. D. L. K. Vytauto. Nuo seno joje kabojo fundatoriaus — Vytauto — portretas, kuris XVII amžiuje pateko į Vilnių ir ilgesnį laiką kabojo Vilniaus katedroje. Neličiant šio portreto autentiškumo klausimo, pažymėtina, kad Lietuvos Brastos Vytauto portretas pagrįdai labai plačiai Vytauto vaizdavimo tradicija: Vytautas labiausiai mėgiama vaizduoti pagal Lietuvos Brastos portretą jį kopijuojant be didesnių pakeitimų, pvz. aliejum ant drobės labai piešiniu, grafika, skulptūra. Lietuvos Brastoje įvykdavo Lietuvos graikiško kulto išpažinėjų bažnytiniai susirinkimai. Per XVI a. trukę Vakarų-lytyniškojo ir Rytų-graikiškojo kulto bažnyčių atstovų pasitarimai baigėsi 1596. X. 9 vadinamąja Lietuvos Brastos Unija, įsteigusia savitų kulto formų unitų bažnyčią.

Nuo seniausių laikų Lietuvos Brasta buvo politinių derybų ir tarptautinių sutarčių sudarymo vieta. 1409. X. 10 čia Jogaila tarėsi su Vytautu ir Kipėko Ordos sultonu Galadinu dėl bendro žygio prieš Vokiečių Ordiną. 1436 m. čia buvo sudaryta taikos sutartis su Vokiečių Ordinų; 1446 m. vyko Lietuvos D. Kunigaikščio derybos su lenkų namiestį buvusius sutvirtinti.

Pasienio miesto tapusio tvirtovė likimas

Lietuvos Brasta galop kaip atamos taškas riboje tarp tautų ir valstybių nuo seniausių laikų turėjo pakelti karinių apgulių. Jau 1020 m. r. 1182 m. Lietuvos Brasta buvo apgule lenkai. XIII a. pilį griovė mongolai. D. L. K. Kęstučio valdžioje Lietuva Brasta gynėsi prieš puolimus Vokiečių Ordino, kuris nuo 1409 m. priepilius, bet pilies pamitai neįstengė. 1389 m. po 10 dienų apgulimo Lietuvos Brastą paėmė Jogaila. 1650 m. miestą nusiaubė kazokai. 1657 m. — švedai ir vengrai (žr. žemiau plačiau). — rusai.

Nuo 1795 m. rusų valdžioje Lietuvos Brasta administruota Gardino gubernijos sėstare. Jau XIX amžiaus pirmoje pusėje buvo palaipsniui sunaikintas Lietuvos Brastos senamiestis, žuvo beveik visi istorikieji jo pastatai: 1802 m. gaisras sunaikino 160, 1828 m. vėl 220 namų, 1835 m. sudgė bazilijonų vienuolyžygio prieš Vokiečių Ordiną. 1436 m. čia buvo sudaryta taikos sutartis su Vokiečių Ordinų; 1446 m. vyko Lietuvos D. Kunigaikščio derybos su lenkų namiestį buvusius sutvirtinti.

mus, senamiestį paverčiant čia dele. 1833 m. sustiprintas rusų garnizonas užėmė bazilijonų ir ir augustinijonų, parapiją. 1834 m. trinitorių ir bernardinų bažnyčias. 1836 m. jėzuitų vienuolynas buvo pavestas caro butui ir komendantūrai. Tvirtovės statybai paspartėjus, 1843 m. buvo iškelti visi gyventojai žydai, sugriauant jų namus ir sinagogas, 1845 m. iškelti gyventojai krikščionys kartu sugriauant visas senas bažnyčias su viena išimtimi — dominikonų bažnyčia, kurioje buvo perkeltos parapišios bažnyčios pamaldos. Nuo to laiko Lietuvos Brasta savo istorinio senamiestio neturi. Iškeltieji gyventojai buvo apgyvendinti naujamiestyje.

Lietuvos Brastos tvirtovė turėjo didelę strateginę reikšmę rusų imperijos vakarinės sienos gynimui ir sudarė svarbų narį rusų tvirtovių sistemoje. XIX a. buvo pastatytos centrinės Lenkijos tvirtovės: Nowo-Georgiewskas (Modlinas), Ivangorodas prie Vyslos, taip pat sutvirtinta vaizava, prie Bugo — Lietuvos Brasta; 1882-1906 m. laikotarpyje buvo skubiai modernizuojama ir plečiamas visų tvirtovių tinklas, dabar apimdamas, be mišnių Vyslos tvirtovių, dar ir vad. Nemuno liniją, kurios svarbiausios tvirtovės buvo Kaunas, pasakui Alytus ir Gardinas, jas su Vyslos tvirtovėmis jungė Bebrų ir Narevo linija (Osovec, Lomża, Ostrolenka ir kt.), kai Lietuvos Brasta ir Valuinės tvirtovės (Luckas, Rowno, Dubno) jau sudarė antrą liniją. Taigi, Lietuvos Brasta buvo pati seniausia rusų XIX a. tvirtovė. Nuo 1931 m. iki XIX a. vidurio statytieji jos įrengimai greit paseno, todėl jau 1871 m. buvo pastatyta nauja 7 fortų eilė, 1885 m. — dar 3 fortai. 1912 pradėta statyti naujas, platesnis fortų žiedas, kuris 1914 m. užsilepsavo į karo ugnį. Nuo 1915 m. Lietuvos Brasta apgule 1915. VII. 18 ir pae.

Iš visų šių faktų išryškėja bendras likiminių vietovės istorijos bruožas: karinis-tvrtovinio miesto pobūdis išryškėjo jo istorini-architektūrinį palikimą, paliko vietovėi vien tik karinį bei politinį reikšmingumą. Betgi, nuostabus dalykas, dėka vieno tokio karinio ir griaujamą apgulių mums pasiliko vienintelis istorinės Lietuvos Brastos atvaizdas, kuris buvo sukurtas višiška karinėse aplinkybėse. Tai vario raizgins įvardintas (originalo vertime):

Lietuvos Brastos miestas ir pilis apgulta 1657 metų gegužės mėn. 11 d. Švedijos Jo Karališkojo Didenybės ir kapituliavus to pačio mėnesio 13 d. okupuota, su jo Karališkios Didenybės ten įkyltais darbais. Per E. Dahlbergh.

Dailus raizgins vaizduoja švedų ir jų sąjungininkų apgulių kariuomenių veiksmus, tarytum mūsų teatrą arba sceną, kurio fone centre įkopenuota Lietuvos Brastos miesto ir tvirtovės autentiška panorama bei planas. XVII a. senamiestis, kaip rodo raizgins, dar stovėjo visas ir nepalietas. Jo šventovių gotiška-renesansinė architektūra savo stiliumi turi tą pobūdį, kaip ir kitų to amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės miestų, su aiškia Vakarų kultūros dominacija. Prieš atiprėjančią artileriją jau XVII amžiuje miestas buvo už senųjų sienų, laukuose, sustiprintas naujais bastijonais. Tas pats raizgins — svarbus dokumentas senosios Lietuvos kultūros ir karo istorijai — vertas didesnio dėmesio. Nurodantis autorius įgalina išaiškinti visas raizgins atsiradimo aplin-

A. Cooper Skupas Čikagos miesto vaizdas

mė VIII.26 (Kaunas 1915.VII.18). kybes, prasmę ir detalių vertę. Kas buvo E. J. Dahlbergh?

Iš Kario

Amerikiečių žurnalas apie Darių ir Girėną

Amerikoj populiariausias ir plačiausiai skaitomas aviacinis žurnalas "Flying" švęsdamas savo 50 metų sukaktį, š. m. rugsėjo mėnesį išleido jubiliejinį numerį, apimančį net 432 puslapius. Žurnalas atskirais straipsniais aprašo Amerikos aviacijos istoriją, pradedant nuo brolių Wright'ų ir baigiant erdvėlaiviais.

Autorius Dee Mosteller savo straipsnyje, pavadintame "The other Flights", aprašo transatlantinių skridimų erą. Viena jo straipsnio dalis yra labai įsidedmetina ir numus lietuviams, parodanti, kaip Dariaus ir Girėno herojišką žygį įvertina amerikiečiai. Autorius rašo: "Per sekančius kelis metus eilė JAV-se gyvenančių imigrantų, sukaupę pakankamai pinigų, paprastai savų tautiečių suauvę, įsigyveno lėktuvais ir mokydavosi skraidyti. Ir tada jie kildavo, gal ne tiek moksliskai ir nepalietas. Jo šventovių gotiška-renesansinė architektūra savo stiliumi turi tą pobūdį, kaip ir kitų to amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės miestų, su aiškia Vakarų kultūros dominacija. Prieš atiprėjančią artileriją jau XVII amžiuje miestas buvo už senųjų sienų, laukuose, sustiprintas naujais bastijonais. Tas pats raizgins — svarbus dokumentas senosios Lietuvos kultūros ir karo istorijai — vertas didesnio dėmesio. Nurodantis autorius įgalina išaiškinti visas raizgins atsiradimo aplin-

Kaip matome, Dariaus ir Girėno žygio tragiškumą pabrėžia ir amerikiečiai. —ej

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

(Tęsinys)

Smetona įsipareigojo bažnyčiai padėti vykdyti jos padarytus sprendimus ir leido dvasininkams gyventi ir tvarkytis visiškai ne paagl mūsų šalies įstatymus.

Nors konstitucijoje buvo įrašyta sąžinės ir tikėjimo laisvė, bet kiekvienas puikiai žino, kad praktiškai, ta laisvė buvo privesta iki nulio.

Laisvamaniai buvo visais būdais terorizuojami. Į juos buvo nurodinėjama lyg į raupsuotuosius, su kuriais nereikia turėti jokių santykių. Antireliginė propaganda buvo policinėmis priemonėmis likviduojama.

Netikinčiųjų piliečių vaikai mokyklose būdavo visuotinės pajuokos ir paniekos objektai, nes religijos desstytojai ir kapelionai visuomet klasėse viešai išmėtinėdavo ne tik jų tėvams, bet ir jiems patiems.

Jei kas bandydavo spaudoje tai iškelti, cenzūra užčiaupdavo burną.

Konkordatas buvo atidavęs bažnyčiai metrikacijos koncesiją, vieną iš svarbiausių koncesijų, iš kurios bažnyčia ne tik labai smarkiai pelnėsi, bet turėjo puikią priemonę neleisti laisvamaniams arba visai netikintiems gyventi normalų gyvenimą. Jie negalėjo susituokti, niekur negalėjo savo vaikų įregistruoti, o iš to ėjo, kad tokie nelegaliai susituokusieji buvo visokiais būdais gyvenime ir materialiai skriaudžiami.

Smetona, norėdamas dvasininkus ir bažnyčią priversti, kad kiek galima stipriau remtų jo režimą, laiks nuo laiko pagrasindavo įvesias civilinę metrikaciją. Bažnyčia susirūpindavo, atitinkamai stipriau paremdavo režimą ir civilinę metrikaciją likdavo stalčiuje.

Apskritai, civilinė metrikacija buvo Smetonos kapalinė baidyklė dvasininkijai pagąsdinti ir darbo liaudžiai truputį pamasinti. Smetona civilinės metrikacijos nekenė taip pat, kaip ir dvasinikiją, ir niekuomet Lietuva jos nebūtų susilaukusi Smetonai valdant.

Konkordatas leido bažnyčiai mūsų universitete įsteigti Teologijos ir Filosofijos fakultetą, kuris buvo visai paralelinis Humanitariniam fakultetui ir agmino visam kraštui bažnytinės politikos agitatorius — pedagoginį ir kitokį personalą. Šis fakultetas, be to, kad sunaudodavo milžiniškus pinigus, pagreitintu tempu, be jokios valstybinės kontrolės leido į Lietuvą greitai kepa-mus daktarus, kurie tuo pat užsėdavo visas svarbesnes vietas ir vedavo tokią politiką, kokios reikalavo Vatikanas. Konkordato dėka visa Lietuva buvo nusėta ir kaskart labiau sėjama atėjūnais iš svetimų šalių — vienuoliais. Buvo duodami žemės plotai ir trobesiai, o taip pat ir visokia finansinė parama, kad įsisteigtų vienuolijų tvirtovės — vienuolynai. Tai buvo bažnytinės agitacinės brigados, kurios būdamos nepaprastai privilegijuotos, laisviausiu būdu visame mūsų krašte kaupė materialinius turtus, medžiojo dūšias, steigė mokyklas ir net konkuravo amatininkams, priversdamos juos dažnai badauti dėl to, kad vienuolių dirbtuvės, turėdamos dovanai darbo jėgą, žymiai pigiau pardavinėjo savo visokius gaminius.

Sunku būtų šiame trumpame straipsnyje ir suskaičiuoti, kokią "naudą" iki šiol mums davė konkordatas su Vatikanu. Bet dabar visa tai pasibaigė. Nutraukus konkordatą, dvasininkija ir bažnyčia pastatoma į lygią padėtį su visomis kitomis mūsų konfesijomis, bendruomenėmis.

Šiuo žygiu nepadaroama niekas kita, kaip tik įgyvendinama lygybė ir tos teisės, kurias garantuoja ir saugo ligšiolinė mūsų konstitucija, būtent, tikintiesiems leidžiama laisvai tikėti ir išpažinti viešai savo tikėjimą, o netikintiesiems leidžiama laisvai propaguoti savo įsitikinimus.

Visiškai slaptai

LTSR VRLK VILNIAUS M. S. VIRŠININKUI,
LTSR VRLK APSKRICŲ SKYRIŲ IR DALIŲ
VIRŠINIKAMS

dr.

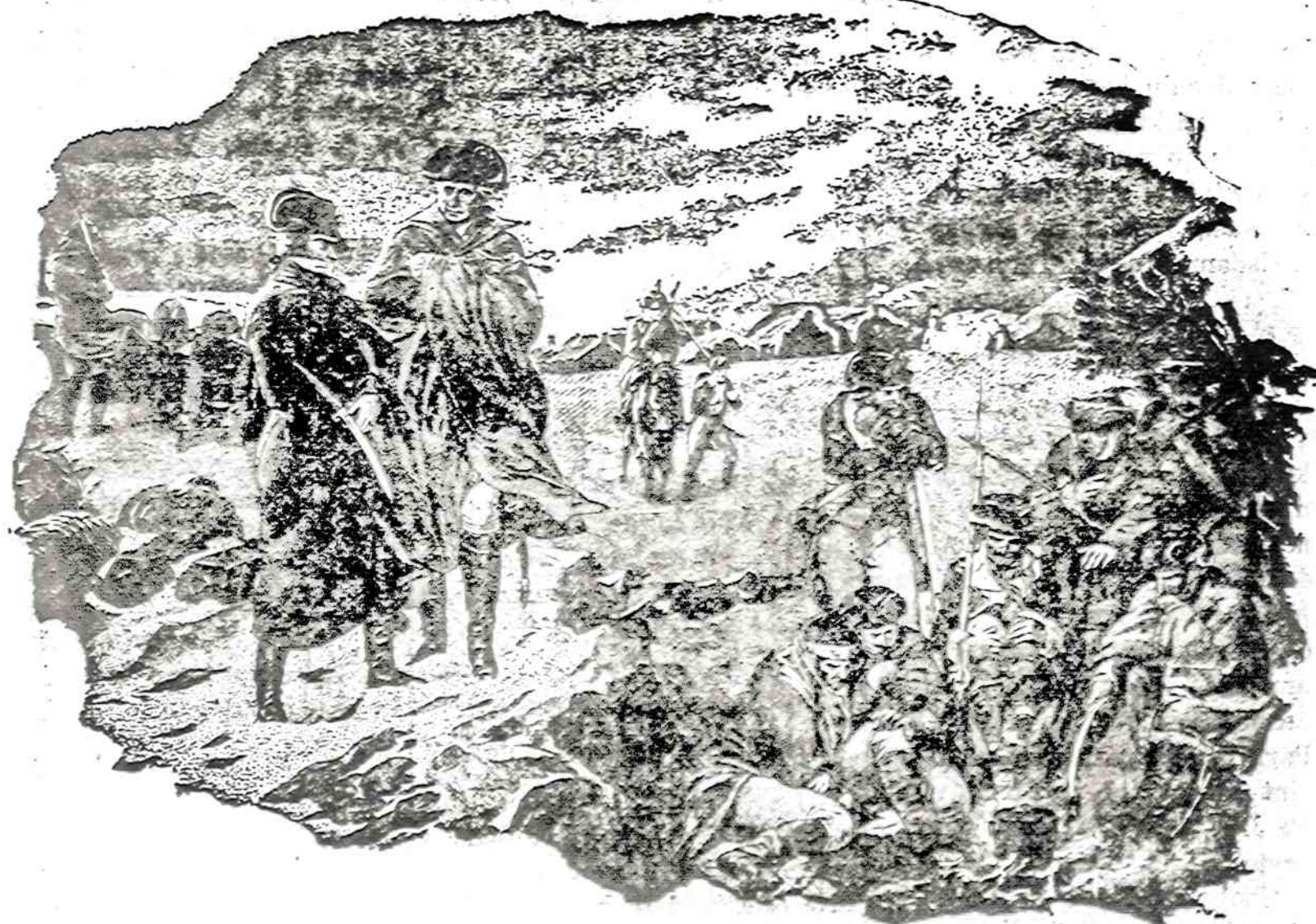
Gruodžio 25—26 d. d. katalikai švenčia vadinamąsias Kalėdas. Tomis dienomis (pradedant naktimi iš gruodžio 24 d. į 25 d.) bažnyčiose laikomos pamaldos ir sakomi pamokslai. Abidvi dienos tikinčiųjų laikomos didžiausiomis šventėmis, atseit ne darbo dienomis.

Nacionalistinis kontrarevoliucinis elementas ir ypačiai dvasininkai šiais metais stengsis panaudoti Kalėdas savo priešininkams darbu, — ypač šiomis kryptimis:

a) mėginimais nutraukti darbą įmonėse ir mokslo mokyklose;

(Bus daugiau)

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take
stock
in America.

200 years at the same location.

In America back then, and you know how hard it was.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan. Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

Now U.S. Bonds pay 6% interest when held in maturity of 5 years (4 1/2% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4%
year
Paid and
Compounded
Quarterly

OUR SAVINGS
CERTIFICATES
EARN UP TO 7 3/4%

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD
PETER KAZANAUSKAS, President
HOURS: Mon.-Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED
by Fidelity and Deposit Co. of New York

CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747

PUSBALSIU KALBANT

Tai ne atsiminimai. Taip pat ne visu balsu, beveik pašnabzdami šitai rašyti, ką rašau, labai nelengva. Gal net neįmanoma. Dėl daugelio kliuvinių: negalima minėti kai kurių pavardžių, datų, kol priešas tebėra tenai, kur jo letena užgožia ir dienos šviesa, ir žodį rakina, ir sapnuose prakaitytą sunkia kėsmaru.

Tai vaikščiojimas viela. Kai kurių, itin žymėtinų, likimas ne žinomas, spėtinas. Tai daugiau sia liečia likusius anapus — mas kviniam aptvėrime. Ištrūkusiųjų vardus minėti neturiu sutikimo. Atsilausti — nepakeliamas uždavims.

Dvidešimt penkerių metų Lietuvos okupacijos — laukinio ir civilizuoto žmogaus kelyje nema tyto absurdo — sukaktį pravarat minėti. Ta dingstimi ir rašau šiuos priešokių laikų nugriebtus užrašus.

Bus ir kaip nebūta,
bus ir kaip žinai

Igulos jau buvo atvykusios. Spėliojimais mitome: atvyks daugiau, ar savo laiku iškeliaus kaip atvykę? Ar tai pradžia galo, o gal verta tikėti skelbimu: tai mūsų ir rusų noras išlaikyti taiką.

Po žmogaus Globos drangijos susirinkimo ejom iš Molėtų gatvės per Vileišio aikštę. Tai buvo penktadienis vidurys lapkričio.

Pasiūlė pasivaikščioti pirminkas, atsargos pulkininkas, standžiais retais ūsais uždegęs sučiuptas lūpas. Ne taip jau kariškai atrodė: apvalūs, žemyn krintą pečiai, moteriškai atsargi eiseną. Žodžiai retai, parinkti. Tau kalbą baigus, jis kiek palaukia, lyg bijodamas nutraukti.

Tai Liudvikas Butkevičius, atsargos pulkininkas. Buves mokytojas; už lietuvišką veiklą caro kabinetas, Rašes savo laikų gūvia ranka feljetonus. Gilus mūsų ir rusų literatūros istorijos žinovas. Meilė tėvų žemei, žmo-

gui Butkevičių išskirtinai pašaukė ir 1941 m. karo metu vadovauti partizanams. Jis, pagal pa tikimą žinias, mirė partizano mirtimi, priešindamas raudonajam carizmui.

Igulos mes galėjome neįsileisti. Aš bent taip manau. Mūsų politikai — tik politikai. Sakykim, mes per ilgus metus neradom draugystės su kaimynais latviais, estais. Gal net ir suomius galėjome pašonėje jausti, jeigu mes, trys Baltijos tautos, būtum suglaudę pečius, — kalbėjo pulkininkas, brandant Vileišio aikštės smėliu. Aš prieš tai buvau jam pasakęs P. Cvirkos išsitarnai.

Tai buvo tuojuo po Molotovo-Ribentropo susitarimo. Cvirka buvo karštas vokiečių priešas. Po pasirašymo Cvirkai prikišau: "Matai, kurion peklon pateko Kremlius, susidėdamas su nacių imperializmu". Cvirka buvo su mišės. Jis šoko aiškinti, kad tai taikos labui, kad tai toli pramantanti Stalino politika. Čia pat jis griebėsi už Molotovo skverno, Sovietų atstovybės kultūrinio atašės Lietuvoje: "Molotovo vis užtikrina, kad ir Lietuvos tauta ir gerovė bendru sutarimu su vokiečiais yra geram kelyje".

Pulkininkas Butkevičius, ilgo kai tylėjęs, pritarė mano minčiai: tarp nacių ir sovietų turis būti susitarimas, kaip ir kada mums užnerti virvę.

"Ir pats ne kartą būsi čia dalyvavęs parade. O būtų buvę tiks la paradus rengti Rygoje, Talline, Kaune pamečiumi", kalbėjo Butkevičius.

Kai atsisėdom Petrausko gatvės "Rūtos" restoranelyje, pulkininkas atdūsiu ištarrė: Dabar jau vėl rengtis Baltijos paradiui".

Pulkininką kalbinau prisidėti į Tėvynės Sąjungą, kurioje man teko sekretoriauti. Pirminkinavo dr. A. Juška, iš Vilniui Vaduoti sąjungos įgijęs paveldėtiną. Tėvynės Sąjunga — gana

M. Stankūnienė

"Balandis" (Grafika)

platus, tuo pačiu gana miglotas išdygo po tamsios nakties. Lietuvis ieškojo lietuvių, lenkas lenkų, čekas čekų. Partijos, šūktai plėšė garsais gatves ir miegamuosius, bet tomsi lemiamomis valandomis, kai Rusijos žmogus virto viskuo, tik ne žmogumi, — liko pasitikejimas, artimųjų sąvųjų — tautiečių.

Bet plk. Butkevičius tvirtai laikėsi savo: nesidėti į jokias partijas, sąjungas. Tai kaip tik būtu atkreipimas prieš akių. Jis apgalvestavo jau prabėgusius metus kai mes talmudisto atkaklumu laikėmės partijų etikečių, dėl kelių dryžių skirstėmės į skiautus ir skiautelius.

Apie "Rūtos" restoranėlį buvo dainuojama:

"Tu ateik į Rūtą, ateik būtinai. Bus ir kaip nebūta, bus ir kaip žiniai".

Tuos posmus kartojo ir Butkevičius. Ir pridūrė: "Tikrai, bus ir kaip nebūta, bus ir kaip žiniai." Aš buvau karūse. Rusiją išmačiau, pažįstu rusų. Vokiečių mažiau, nors būvau ir Vokietijoje. Pats manai, kad viskas keičiasi, bet tai vargiai pri taikoma Rusijai. Kaip sako pa-

Plk. Butkevičius kantriai klausėsi. Jis papasakojo keletą vaizdingų nuotykių iš Rusijos pirmojo karo metu. Revoliucijos sker-

ty rusai: Volgos dugne akmuo pasausėja, o ruskiš vis ruskis. Dievas ruski seniai išmetė per tvorą, o velniui ant kupros sėdama pečius sulenkė.

Iki vėlybos nakties vaikščiojom. Butkevičius pasakojo. Jam naujautimas kalbą slapčia, kad mūsų laukia sunkios, kruvinos dienos. Nuo rusų tankų su igulomis pasirodymo jis neabejojo atėjimui. — Rusijos imperializmas, prisidengęs komunizmo migla, užgriūsiąs mus nematyti. Jam net sapnuose atgijęs rusų žiaurumas, anarchija, sena tinginių — plešikų profesija: plauoti, miglas pūsti, meluoti iš kibus parazitų ir pavergtuosius.

Per porą metų, plk. Butkevičius būnant žmogaus Globos pirminku, man teko beveik kasdieną jį sutikti. Jeigu tie žodžiai ką nors apibūdina, plk. Butkevičius buvo kristalino taurumo žmogus, karvys. Palyginti, nesenas išėjęs į pensiją, jis daug skaitė, rašė. Man rodos, jis turėjo lietuvių ūkininko ramų sveiką charakterį ir erudito ištėkinių. Kartą, jau rusams užplūdus, jis man ramiausiai pasakė: "Žmogus turi žinoti, kada gyventi, kada mirti. Mes turim žinoti, kada panaudoti jėgas, kada tauso-

ti. Dabar dar neatėjo valanda mums ant ginklo, savizudiško ginklo. Gali būti, kad rusai ar vokiečiai gali mus išprovo kuoti savizudybei. Šitai neužtenka žinoti, bet reik mokėti ats kirti provokaciją".

Su plk. Butkevičium pirmiausia tariasi, kai iš ryto laikraštyje radau žinią — mano kandi datūrą į Liaudies Seimą. Sutikęs jį sutartoje vietoje Donelaičio gatvėje, išgirdau greitą atsakymą: "Tu turi sutikti! Mums reik išlaukti. Vokiečiai su ruskiu susikibs. Gal jie abu spranda nusiuku. Dabar, abu dabar tik pavienis žmogus turi pasirodyti".

"Čia ne politiką. Mums neria kilpa ant kaklo, o mes turim kilpą atstumti", Butkevičius atrėmė mano aiškinimą-nenorą veltis į purviną politiką. "Veliasis Kre vė, veliasis Galvanaukas. Tai ir yra viltis. Gal jūs nepakeisite Kremliaus samoderžavijos, bet žmogui—lietuviui padėti reikia. Šit kur šių dienų politika, jei-gu tankų ir enkavedistų užplūdimas paliko kiek vietos politikai".

ti. Dabar dar neatėjo valanda mums ant ginklo, savizudiško ginklo. Gali būti, kad rusai ar vokiečiai gali mus išprovo kuoti savizudybei. Šitai neužtenka žinoti, bet reik mokėti ats kirti provokaciją".

Su plk. Butkevičium pirmiausia tariasi, kai iš ryto laikraštyje radau žinią — mano kandi datūrą į Liaudies Seimą. Sutikęs jį sutartoje vietoje Donelaičio gatvėje, išgirdau greitą atsakymą: "Tu turi sutikti! Mums reik išlaukti. Vokiečiai su ruskiu susikibs. Gal jie abu spranda nusiuku. Dabar, abu dabar tik pavienis žmogus turi pasirodyti".

"Čia ne politiką. Mums neria kilpa ant kaklo, o mes turim kilpą atstumti", Butkevičius atrėmė mano aiškinimą-nenorą veltis į purviną politiką. "Veliasis Kre vė, veliasis Galvanaukas. Tai ir yra viltis. Gal jūs nepakeisite Kremliaus samoderžavijos, bet žmogui—lietuviui padėti reikia. Šit kur šių dienų politika, jei-gu tankų ir enkavedistų užplūdimas paliko kiek vietos politikai".

Antrasis buvo pulkininkas Z. Talevičius, giminė (Sibire miręs 1956 m. išvežtas): "Kas nors turi būti ir Seime. Gal jūs nieko gero nepadarysite, bet gal išvengiamo blogo išvengsim". "Ko dėl aš turiu ten būti. Aš — rašytojas. Gal būt, pats metas ką nors rašyti". "Manęs nesiūlo, eičiau, jei tik siūlytų". Čia Talevičius rusų adresu pridėjo sūrų keiksmą: "Vargšas rusas, ko-kių tik satrapų neužkaria! Bet kuo čia dėti mes — lietuviai?"

Mano vienas bičiulis pasiūlė man ryšį su vienu Kauno kapi- nių sargu, kai aš pasiguodžiau, čius.

kad protestai kompartijoje nieko nepadeda. Ten, kompartijoje, nėra pasirinkimo. Partija man davė suprasti, kad atsisakymas — pradžia galo. Fagal mano draugo planą, aš galėjau kapinių ma uzolėje ištūti keletą mėnesių. Kol užaugtų barzda, pasikeistų veidas. Tada Vilniuje man paruoštų dokumentus maždaug už tris šimtus litų. Dokumentų paruošimas man buvo žinomas. Nuo mauzolio aus atkalbėjo šeima. Ir man pačiam ėmė atrodyti ne taip jau šviesiai.

Protestuoti prieš okupaciją ruošėms trys: daktaras A. Garmus, mano geras pažįstamas ne partims, sunkaus darbo žmogus ir aš.

Rengimasis protestui

Dr. Garmus susisiekė su Dekanozovu ir Pozdniakovu. Jam buvo pavesta, kaip tarė, "išuostinėti dirvą". Dekanozovs buvęs rūstus ir be jokių kompromisų. Garmus man prisipažino, kad jam dar netekę kalbėtis su tokiu argantu — deržimorda. Jis Garmų išvadines vaikėzu — junoša. Tankai, demonstracijos juk jau parodė. Jeigu Garmus viso to nematys... kas tai? Žilbumas, kvailystė?

Aš susisiečiau su partiečiu, kurį čia vadinsim Jonu. Jis ir dabar aukštai tebesėdi Lietuvoje. Aš trumpai drūtai išdėčiau meilą, priverstines darbininkų, inteligentų stumdomas demonstracijas. Viena partija, tiek pat kan didatų, kiek yra vietų.

(Bus daugiau)

• American Cancer Draugi-

jos duomenimis nerūka vyrų man ryšį su vienu Kauno kapi- nių sargu, kai aš pasiguodžiau, čius.

PRANO ČEPENO

"NAUJUJŲ LAIKŲ LIETUVOS ISTORIJOS"

pirmas tomas — Lietuvių tautos atgimimas iki 1914 m. — gaunamas knygų parduotuvėse. Baigiamam ruošti antrame tome — Mūsų tautos istorija iki 1920—1922 m., trečiame — Lietuvos nepriklausomybės metai. Istorijos pirmasis tomas — vertinga knyga kiekvienam lietuviui ir graži dovana švenčių bei kitoms progoms. Kietuose viršeliuose.

560 psl., kaina \$15.00. Užsakyti leidėjo adresu:

J. URBELIS, 1649 NO. BROADWAY, MELROSE PARK, IL 60160

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvų gyvenimą ir jų atlikus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvius, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištęgti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentiniai katalikų, socialistų, laisvameisnių ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60603

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie dvi Lietuva, bėgima nuo bolševikų ir gyvenima tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išėjo Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei kuriančio ir patvariai iškūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTO LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naučakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

M. Žolienko, SATYRINIS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 80 satyrinių novelių, 199 pusl., kaina \$2.

D. Kuralis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna Intuisto ir agitropo propaganda bei užmaskuoti. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prisų likimą. Kaina \$2.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARAIŠTĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60603 atsilaukiant darbe valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar pinigų poraišį.

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVIŠKĄJĮ PAMARĮ

336 puslapiais su žemėlapiu ir paveikslais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą. 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$6.00, minkšti viršeliai.

Persiųntimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60603

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60603

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas, ŽEMĖS ŪKIO ŠVIETIMAS. Studija, illeista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus išdomis. Knyga dviejų dalių: žemės ūkio švietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei būdus lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebūtų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta galėtų didžiuotis ir džiaugtis savo žemės ūkio kultūros vairois ir prilygti padoms iškiliosoms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaitytai, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88.12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išlaikyti lietuvių absoliuti dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikiama, kad ši knyga bus brangi abieju lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuva žemėlį parašyta, kad pradėjus skaityti nebesinori pertraukti. Knyga autoriaus skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas rūnūs — mums mal Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kaina tik \$8.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti reikia adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60603

Gatę pinigų, tojeau knyga pasigims.

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antrą, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitom neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months, Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy	
Dianraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
pusei metų	\$18.00
vienam mėnesiui	\$4.00
metams	\$31.00
Naujienuos elna kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienų bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 4-6100	
autos JAV vietose:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.	

Jokubka netinka problemoms spręsti

Stasys Jokubka, Chicagoje vadinamųjų progresyvių vis dar leidžiamos Vilnios redaktorių, nebetinka paprasčiausioms problemoms spręsti. Susidaro išpūdis, kad pagrindinių problemų jis net nesuvokia, todėl ir patenka į redaktorių labai nemalonią padėtį. Vietoj argumentuoti, teisingai dėstyti vienos pusės poziciją, o vėliau nurodyti antrosios, kad skaitantieji galėtų susidaryti savo nuomonę apie nagrinėjamą klausimą, Jokubka pradeda koliotis Jokubka, kaip tas buvęs Leonas Jonikas, savo įžanginiame ir apžvalgoje ne problemas nagrinėja, bet pradeda kabintis asmeniškai prie autoriaus, o kai ir asmeniškai argumentai nepadeda, tai pradeda koliotis.

60 metų sulaukęs visuomenės veikėjas jau turėtų suprasti, kad kolonizacijai jokių debatų nelaimės. Vyrai pasikoluoja karčiamoje, o moterys gatvėje, bet rimti žmonės niekad kolionėmis nebando klausimo išspręsti. Kas pradeda koliotis, tas išvaiko visus žmones. Jie nenori toliau klausyti ir išeina arba visai nusisuka. Šitokių savo elgesių jis pakenkė tai "progresyvių" srovei, kuri ilgus metus sekė Prūsėkai ir Andriuli. Prūsėka vis dar mokėjo prilaikyti abejojančius žmones, tuo tarpu Jonikas ir Jokubka baigia senus skaitytojus nustumti nuo vis rečiau įsėinančios Vilnios. (Paskutines dvi savaites neišėjo nei vienas numeris).

Jokubka, nesupratus skirtumo tarp Amerikos ir okupuotos Lietuvos žemės ūkio sistemos, leido pavergti Lietuvoj buvusiems Antanui ir Pranui Vaitkam parašyti, ką jie yra matę dabartinėje Lietuvoje. Jeigu Jokubka būtų susivokęs, kad tokio rašinio jis būtų nespausdinęs. Bet jis tą rašinį paleido Vilnyje, o kai Naujienuos nurodė dideles to rašinio spragas, tai Jokubka negalėjo faktų paneigti, bet pradėjo koliotis. Jį tiek suerzino Naujienuose nurodytos spragos, kad jis pradėjo nerimauti. Tuo reikalu jis parašė net du straipsnius. Jam atrodė, kad reikia imtis tokios iniciatyvos, jeigu nori pataisyti klaidą. Naujienuose padarytos pastabos apie abiejų Vaitkų išpūdžius niekais pavertė visą rašinį. Jokubka tikėjosi, kad tas rašinys neigiamai paveiks Vilnios skaitytojus, bet kai pasirodė Naujienuose nurodyti plyšiai, tai Jokubkai reikėjo kas nors daryti. Jis parašė net du straipsnius. Šių metų lapkričio 18 dienos įžanginį "Jam terūpi tik buožės ir šimtamargiai", ir apžvalgą "Naujie-

ny redaktorių gyvatiškai nutyli". Jeigu jis būtų šiuos savo tvirtinimus faktais įrodęs, tai gal būtų ir pasiekęs šioji tokį efektą, bet jis to negalėjo padaryti, nes taip nėra. Nei Naujienu redaktoriui rūpi buožės ir šimtamargiai, nes dabartinėje Lietuvoje jų jau nebėra. Pirmosios sovietų okupacijos metais jie visi Lietuvos komunistų buvo išgauti, susodinti į galvijinius vagonus, išvežti į Sibiro šiaurę ir ten išskatyti. Jeigu vieno buožės ar šimtamargio vaikas, kaip okupanto tarnai vadino, pajėgė grįžti į Lietuvą, tai jiems buvo uždrausta įžengti į buvusius savo tėvų ūkius ir reikšti į tas žemes kokių pretenzijų. Be to, Jokubka rašo, kad Naujienu redaktorių "gyvatiškai nutylėjo", bet nepasako, kaip galima "gyvatiškai" nutylėti. Jeigu Naujienu redaktorių būtų tą straipsnį nieko nerašęs, tai jis būtų turėjęs pagrindo sakyti, kad "nutylėjo", bet taip nebuvo. Redaktorių stropiai paminėjo ir nurodė pačias pagrindines jo klaidas. Pats Jokubka turėjo tas klaidas pamatyti ir straipsnio nedėti, bet kai įdėjo su klaidomis, tai jis šoko Naujienu redaktorių kaltinti.

Vaitkui atrodo, kad rusų okupuotoje Lietuvoje jo matytos farmos yra labai panašios į Amerikos fermerių farmas. Jokubka tuo Vaitkaus rašymu patikėjo ir rašinį paskelbė. Jokubka nematė Vaitkų rašinėjimo silpnos vietos. Kol apie rašinį Naujienuos nerašė, tai viskas buvo tvarkoje, bet kai buvo nurodyta, kad tarp rusų užvestų Lietuvoje ir Amerikos fermų yra didelis skirtumas, tai Jokubka taip blogai pasijuto, tarytum jį kokia gyvatė būtų įkandusi. Be reikalo jis pašoko, nes niekas jo neikando. Jokubka tikrai parodė visiems Amerikos lietuviams, kad jis apie dabartinę padėtį Lietuvoje neturi jokio supratimo. Jeigu jis būtų žinojęs, kad Lietuvoje rusai atėmė iš ūkininkų turimas farmas ir įsteigė rusiškų dvarus, kur lietuviai, buvę Lietuvos žemės tvarkytojai, tapo tų rusiškų dvarų vergais. Naujai įsteigtus valdo rusai, o lietuviai privalo dirbti tuos darbus, kuriuos okupanto pastatytas direktorius liepia. Jokubka tvirtina, kad rusai davė žemės bežemiams. Jis niekus pasakoja. Visus lietuvių ūkininkus rusai padarė bežemiais, o jis tiki, kad rusai davė žemės bežemiams. Lietuvoje bežemiai rusų labiausiai buvo nuskriausti. Jie yra skriaudžiami ir šiandien.

Jeigu jau Lietuvoje farmos būtų tokios, kaip Amerikos fermerių farmos, tai jos pagamintų pakankamai grūdų gyventojams išmaitinti. Amerikos farmos duoda žymiai daugiau. Amerikos iškultų rugių joks komisaras neišsiveža. Amerikoje užaugintus javus parduoda pats ūkininkas. Užtat Amerikoje yra visiemis duonos. Ne tik amerikiečiai jos turi, bet Amerikos fermeriai dar ir komunistinei Sovietų Sąjungai parduoda. Jeigu Jokubka savo įžanginiame būtų įrodęs, kad Naujienu nurodyti faktai yra neteisingi, tai reikalas būtų baigtas. Bet jis to nepadarė, nes Naujienu faktai tikri.

Iš viso, Jokubka faktų nemėgsta. Visi Amerikos lietuviai žino, kad jis tris savaites praleido okupuotoje Lietuvoje rusų skriaudžiamų žemės ūkio vergų sąskaiton. Kelionę Lietuvon jis apmokėjo ne savo, bet skriaudžiamų ir išnaudojamų Lietuvos darbininkų pinigais. Jokubkai reikėjo paskelbti kiek jis sumokėjo savo pinigais kelionėms lėktuvu ir už savaitę Druskininkuose, už restoranus ir viešbučius Vilniuje, Panevėžyje ir kitur, tai tuo ginčias būtų baigtas. Bet jis to nepajėgia padaryti. Apie savo kelionę faktų jis neduoda. Tuo jis ir gadina visą ginčą.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENUOSE

VALERIJONAS JAKAS

KOPENHAGOS IDOMYBĖS

(KELIONĖS ĮSPCDŽIAI IS DANIJOS)

Tivoli — festivalinės atmosferos parkas (Tęsinys)

Keletą dienų lankant parką galima padaryti neklįstancias išvadas, kad Tivoli susilaukė pasisekimo tik todėl, kad jis pasiremia pigiu vulgarizmu. O svarbiausia, kad parkas nėra skirtas tik masėi linksminti. Kitose valstybėse panašūs pasilinksminimo parkai tampa bytnių ir chuliganų susibūrimo centrais. Tivolio parko įsteigėjo buvo tikslas įkurti klasišką pasilinksminimo parką. Agresyvių parko lankytojų ir čia sudarytos sąlygos savo energijos perkeltiui sunaudoti. Specialiamie virtuvės indų paviljonas kasmet agresyvių lankytojų, iš anksto apsimokėję, sudaužo apie 60 tūkstančių lėkščių ir kt. indų. Atsivėlgiant, kad vienioje parko dalyje yra įvairių supynių ir vežimėlių, bet bendras parko triukšmas yra gerai apvaldytas. Gal būtų, dėlto, kad danai ramūs žmonės... Jie gali būti linksmi be triukšmo, šauksmų ir garsaus juoko. Dėlto Tivolyje nematyti budinčių policininkų, nes parke nereikia tramdyti chuliganų ir vaikyti prostitutę. Tvoli, mūsų taip neromantis, kam tiksliais laikais, visų lankytojų yra mėgstamas, nes pake galima pasijusti kaip didžiojo gyvenimo mylėtojo, prancūzų dailininko Renoir'o drobėje. "Moulin de la Galette", vaizduojėje jausmingoje vasaros nakties festivalio atmosferoje.

minti. Kisoje valstybėse panašūs pasilinksminimo ne kasmet agresyvių lankytojų, iš anksto apsimokėję, gerai apvaldytas. Gal būtų, dėlto, kad danai ramūs žmonės... Jie gali būti linksmi be triukšmo, šauksmų ir garsaus juoko. Dėlto Tivolyje nematyti budinčių policininkų, nes parke nereikia tramdyti chuliganų ir vaikyti prostitutę. Tvoli, mūsų taip neromantis, kam tiksliais laikais, visų lankytojų yra mėgstamas, nes pake galima pasijusti kaip didžiojo gyvenimo mylėtojo, prancūzų dailininko Renoir'o drobėje. "Moulin de la Galette", vaizduojėje jausmingoje vasaros nakties festivalio atmosferoje.

Poetas su logaritmine lentele

Stockholmo miesto planuotojai, inžinieriai ir architektai, vykdydami 2 milijonų dolerių "šieno" tur-gaus modernizavimo projektą, nesugebėjo kaip, be slaptųjų posūkių, nukreipti aplink aikštę, pagrindinę miesto gatvę, automobilių srautą. Po ilgų nesėkmingų skaičiavimų ir planavimų, miesto planuotojai nutarė kreiptis į Danijos ne eilinį poetą Pietą Heina ir prašyti jo pagalbos.

Pietas Heinas yra ne tik plunksnos žmogus, bet karta yra mokslininkas ir technologas. Skandinavijoje yra populiarus jo sukurtos trumpos, aforizminės, humoristinės poemos, vadinamos "grooks". Poetas yra parašęs net 7 tūkst. tokių trumpų poemų. Danijoje kaip rašytojas yra susilaukęs rašytojo H. K. Anderseno pomirtinio populiarumo. Heino poemų rinkinys yra išverstas ir išleistas Bostone, Mass., o savo laikui "Life" žurnalas apie šį žymų poetą paskyrė vietas ilgam straipsniui. Nacių okupacijoje, nors slapvyvardžiu pasirašytas, Heino poemos stipriai dvasioje laisvės netekusius danus.

Mokslinėje srityje Heinas bendradarbiauja su žinomais fizikais N. Bohru, Einšteinu, cibernatiku N. Wieneriu. Technologijoje yra pasisėmęs optikos srityje ir yra padaręs išradimų. Visoms šioms darbo sritims Heinas yra gerai pasiruošęs, nes Kopenhagos universitete yra baigęs ne tik fizikos mokslus, bet dar ir filosofiją.

Kai vieną dieną Stockholmo miesto planavimo komisijos vyr. architektas 1967 m. patefonavo šiam 61 m., neaugšto ūgio, garbanuotų plaukų, dar jauno veido mistiniam poetui ir paprašė jo talkos padaryti apskaičiavimus pagrindinių gatvių vingiams aplink "šieno" turgaus aikštę, poetas tuoj suprato problemą. Po kelių dienų švedams pateikė išskalkuliuotą, dar niekur nenaudotą, visiškai naują elipsą, kuri pilnai atitiko Stockholmo inžinierių reikalavimus. Dabar naujosios elipsės formos pagrindinės Stockholmo gatvės juosia modernizuotą "šieno" turgų. Taip pat šioji elipsė buvo pritaikyta net baldų, indų, kilimų ir len-pų gobtuvų gamyboje.

Universaliai kūrybingas P. Heinas su šeima gyvena gražioje gamtoje netoli Kopenhagos, Rungstede vietovėje. Poeto rezidencija ir aplinka originaliai išdekoruota ir išpuošta. Visokiomis progomis P. Heinas pasisako prieš siaurą specializavimąsi. Taip pat yra įsitikinęs, kad kūrybingumas moksle ar mene remiasi ta pačia žmogaus vaizduote.

Palankiomis sąlygomis rezistencija išgelbėjo iš mirties savo piliečius — žydus

Langelinie uoste, ten, kur sostinės simbolis, Anderseno pasakos mažoji undinė sėdi ant akmenų, įsimylėjusių žvilgsniu žvelgia į krantą, lyg laukia kada pasirodys princas, tęsiasi apie mylios ilgumo promėnada, išvedžiota ūksmingais takais, išpuošta žydinčiais skverais.

Netoli promenados galima aplankyti pokariniais laikais suorganizuotą Rezistencijos muziejų, kurio

Rotušės aikštė ir katedra Kaune 1920 m.

Šviesūs žiburiai aplinkos sutemose

Antrą kartą dar siaubingiau užplūstant mūsų Tėvyne raudonajai laivai, gelbėdamiesi nuo tiro no despotiškos rankos, skubėjome, bėgomė į Vakarus. Palikdami liepsnose ir žmonių aimanose skęstančią Lietuvą, bučiuodami josios žemę ir su pasiimta tėviškės grumstos saule, kaip brangiausią relikviją, leidomės į šurpą ir tamsią nežinią. Peržengdami tėvų žemės ribą, atsigręždami Tėvynės pusėn, dangaus akivaizdoje pasizadėjome ištikimai dirbti ir kovoti dėl josios laisvės ir šviesios ateities. Pasizadėjome kiekvienas pagal savo pasirusimą, išgales ir sugebėti mus tapti savo Tėvynės ir kenčiančios tautos ištikinčiais am basadoriais.

Slinko metai. Visi sveiką kailį per pavojus išnešusieji kūrėsi laisvuose Vakaruose. Daugeliui materialiniai laimėjimai užmarštin nustūmė Tėvynės slenkstį peržengiant padarytąjį pažadą. Jų sąmonėje ir žiaurusis Tėvynės pavergėjas ėmė puoštis švie siomis ir patraukliomis spalvomis, o ten likusiųjų kančios beaido pranyko tolimose ūkanose. Dar daugiau: kai kas pānūdō tapti mūsų Tėvynės pavergėju tikslų bei užmačių savanoriškais talkininkais patys ir tos talkos tarnybai ėmė telkti net savo vaikus. Tai paruošai paslaugiai taktinai pasisūlė "Tėviškės" (Rodinos) draugija. Okupanto talkininkai — ideologinių organizacijų vadai, mokslininkai, profesorai, daktarai, švietimo vadovai bei kiti iš paviršiaus atrodantieji "nekaloti avinėliai" — parsišvėžė iš okupanto tarnų pa buvo sutelktos visos okupanto ruošos "mažono" smulkiai detalizuotą planą, ima išsijuose jį vykdyti kiekvienas savo srityje. Vienį gauna pavedimą suniekin-ti išeiviją ir josios morale per-ties "saulę skatikų", kiti — religi- jos suniekinimui — leisdami "Stripizą" bei panašius literatūrinius "perlus", tretį yra gavę pavedimą sužlugdyti išeivijos lie-tuviškąjį švietimą, dar kiti —

spaudoje šlykščiu melu ir šmeižtais suniekinai tuos, kurie šitą anų klatingą ir pragaištingą planą ėmė kelti dienos švieson.

Šalia visos eilės pasimetusių ir savanoriškai (ar už sauja skatikų) nuejusių tarnauti didžiau siam mūsų tautos priešui — yra šviesių ir kilnių asmenybių, ypač gyvenimą, darbą ir materialinius išteklius paskyrusių Lietu-vai, jos vardo ir kančių po sveltimu jungu garsinimui.

Tokia retai užtikinkamo darbš-tumo, iniciatyvos ir kilnaus pa-sišventimo kupina yra Kenosho-je, Wisc. gyvenanti.

Dr. Vytauto Balčiūno šeima.

Dr. Vytautas Balčiūnas savo gyvenamajame mieste ir plačioje apylinkėje (siekdamas ir lie-tuvių centrą — Čikagą) judina visą kultūrinį, visuomeninį, poli-tinį bei šalpos reikalų ratą. Jis visų tenykščių lietuviškųjų or-ganizacijų pirmininkas, veiklus planuotojas, inspiratorius ir rė-mėjas, sugebąs su lietuviškosios kultūros propagavimu įsiskver-bti ir į amerikiečių atitinkamas institucijas. Jis nesigali lietu-vių tautinės kultūros, jos dera-mos garbės garsinimui skirti ir stambias savo profesinio uždar-bio sumas. Jo užmoju ir pastan-gomis sutelktas Lietuviškųjų Organizacijų Centras, kurio va-du 1976 m. balandžio 25 d. Či-ka-gos centre, didžulėje Mc Cor-mik koncertų salėje buvo suruoš-tas išpūdingas Jungtinių Ameri-kos Valstybių 200 nepriklauso-mybės metų sukakties minėji-mas. Šiam minėjimui sutrukdė ty buvo sutelktos visos okupanto tarnų bei jų pataikūnų pajėgos. Tačiau anas visų sutelktų prie-šui pasišovusių tarnauti jėgų frontas pralaimėjo. — Laimėto-ju išėjo Dr. Vytautas Balčiūnas su patriotine lietuvių visuome-ne. Kai šiais metais Čikagoje baisiųjų birželio įvykių minėji-mas tam tikrų jėgų pastango-mis buvo iš kasmetinės minėji-mo tvarkos išgyvendintas, Dr.

V. Balčiūnas Kenoshoje suruo-šė puikų ir išpūdingą minėjimą. Jo suorganizuoto Lietuvių Or-ganizacijų Centro vardu, o pa-ties Dr. V. Balčiūno nepavargs tancia iniciatyva š. m. spalio 29 d. Cicero šv. Antano parapijos salėje buvo suruošti dviejų žy-mių Lietuvos vyrų — D. L. K. Algirdo 600 metų ir Dr. Jono Basanavičiaus 50 metų mirties suaktyviniai minėjimai.

Dr. Vytautas Balčiūnas turi užplanavęs ateičiai ir visą eilę naujų lietuvių kultūrinės veiklos ir lietuvių vardą reprezentuojan-čių darbų.

Šalia Dr. Vytauto Balčiūno tame pačiame lietuviškosios kul-tūros reprezentuojamojo darbo bare lygiagrečiai eina jo žmona, Teresė Balčiūnienė, įsigijusi ma-gistro laipsnį — medicinos (gai-lingųjų seserų) mokyklos lek-torė.

Turėdama plačius ryšius su amerikiečių šviesuomene, rūpe-stingai ji išnaudoja kiekvieną progą Lietuvos reikalų garsini-mui. — Tai plataus masto mūsų pavergtos tautos ambasadorė. Šalia savo tiesioginių dėstytojos pareigų mokslo įstaigoje, ji dažnai skaito paskaitas apie Lietu-vą, jos istoriją, kultūrą įvai-rituose amerikiečių organizacijų suvažiavimuose, jas paliustruo-dama savo paruoštomis diagra-momis, piešiniais, eksponatais.

Būdama šakotą gabumų ta-lentinga menininkė, savo namų erdviame rūsyje yra įsirengusi visokias meninių išdirbinių centrą. Viena kame įvairių įvairiausių keramikos dalykų gamykla. Gražias ir įdomias vazas, statulėles, barjelfusus bei kito-kius išdirbinius daugiausia ji išdovanoja lietuvių ir net nelie-tuvių organizacijų parengimų loterijoms. — Kitame kame gin-taro apdirbimo (žiedų, auskarų, apyrankių, ant kaklo vėrinėlių) siūlavimo bei įreminimo aparatai. — Dar toliau — lietuviškų juostų audimo staklės iš virve-lių įvairiausi meniškai mezginiai.

(Nukelta į 6 psl.)

DR. R. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-8446
P. ima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Hanheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71 St. Tel. 737-5142
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči-
adienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antrą, 1-4 popiet.
ketvirtą, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS.
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmą, antrą, trečią ir
penktą, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi-
niais 2-4 val. popiet. ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. ban-
dazai. Speciali pagalba kojoms.
(Arch Support), ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 8-5084

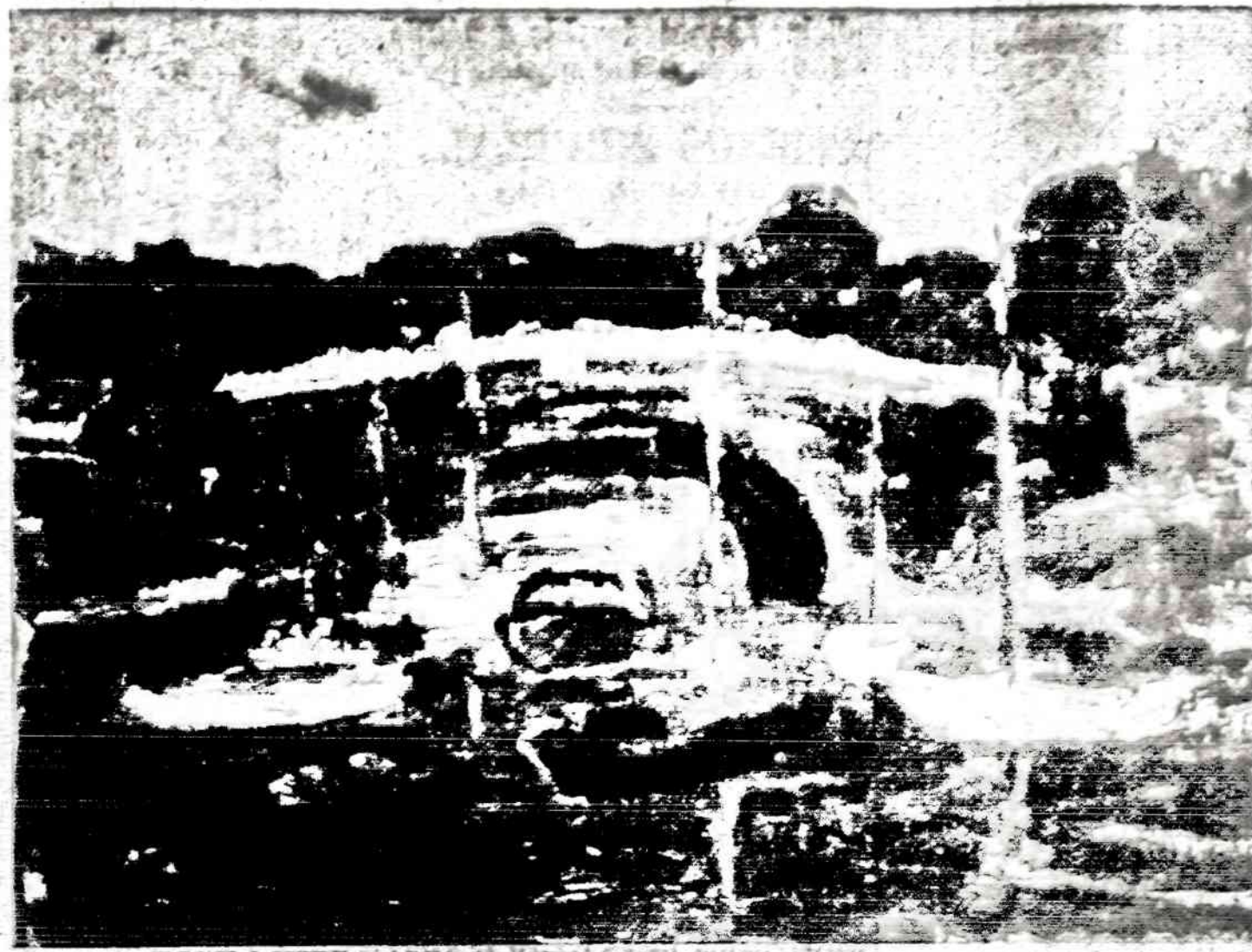
Gėlių visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIAI
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir BR 8-0834
Naujoji Barbaros ir Gene Drishy
krautuva.
THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apsauga
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apsaugas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 12:30
— 1:00 val. popiet. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.
Vadėja Aldona Daukus
Telef.: MEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DR. R. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-8446
P. ima ligonius pagal susitarimą
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004.

M. Šileikis Jackson Parko tiltas (aliejus)

PRISIMINIMAI — "NIGHT CLERK"

Asmeninio skyriaus įrengė-
galoties iš didelės įstaigos vie-
ną dieną pasiskambino į mano
duris. Pasiskambė kas esąs ir pa-
rodė tarnybos pažymėjimą su
nuotrauka.

Pamaniau, kad kuris gyven-
tojas ar praėjęs prasiskėlė gal-
vą, ar paslydo ant šaligatvio, ar
širdies smūgis gaves parpuolė, o
nuo kaulo lūžimo — susitrenki-
mo atsigavo ir pasiskundė kuo-
jos ar rankos nulužimu. Įstaiga
atsiuntė investigatorių surašyti
padėties aplinkybes. Pastūmiau
prie rašomo stalo kėdę ir papra-
šiau sėdėti.

Jis atsisėdęs apžvelgė rašomą
mašinėlę, nuomoms pakvituo-
ti spausdintus lapelius ir pasi-
teiravo: — Ar pats esi tikrai tas
pats Gaidys?

Taip, atsakiau. O jis išsitrau-
kė užrašų knygelę ir ten užsira-
šė savo pastabą. Toliau klausė:
— Ar pažįsti tokią ir tokią
"klerk'ę" dirbančią pašte?

Pažįstu, atsakiau.
— Ji nori dirbti sąskaitinin-
kės darba mūsų įstaigoje. Ar
ji tinka tokiam darbui? Ar ji
pareigingą?

Ne, — atsakiau. Ji moka ves-
ti apyskaitos knygas ir laisvu
laiku nuo tarnybos pašte, ma-
žesniems bižnjeriams vedavo.
Bet dabar ji jokiam darbui dirbti
netinka. Neseniai išdeginė sa-
vo butą. Dvi savaites buvo ligo-
finėje, bet grįžo su tokia pacia
ligota orientacija. Per 5 ar 6 sa-
vaites tris kartus apdaužė savo
automobilį.

Jaunas studentas, tik pradė-
jęs studijuoti po nuolatinių nak-
tinių skambinimų, pagavo "kler-
k'ę" besikambinantį jo buto skam-
butį 3 val. ryto. Už pagavinimą
ji nuplėšė nuo rankos bei sumu-
šė laikrodį, savo nagais subrai-
žė studento rankų odą iki krau-
jų ir dar apskundė studentą kri-
minalinio teismo už mėlynės
ant jos kūno. Teisėjas liepė ne-
skambinti, naktimis svetimų
žmonių skambučius, priteisė su-
mokėti 35 c. studentui, kad jis
už tuos centus padarytų raktą
"klerk'ei" pas šaltkalvį. Teisė-
jas manė, jei "klerk'ę" raktą tu-
rės, nereikės nė skambinti, nė
peštis, nes ji aiškiai raktą pa-
metusi. Daugiau neskambino,
bet studentas raktą nenupirko,
nes "klerk'ę" nedavė priteistų
centų. O kai studentas išskėlė
ieškinį civiliniame teisme už
laikrodį, "klerk'ę" nepriėmė re-
gistruotą laišką iš teismo. Civi-
lė moteris įteikė skundą "kler-
k'ei". O už skundo įteikimą
"klerk'ę" pagriebė už piršto ir
didelio žiedo ir ko tik neišnarino
pirštą skundo atnešėjai.

Jeigu ji pasikviečia į butą pa-
taisyti kokį nors sugedusį buto
reikmenį, įrankius reikia laikyti
kūseniuose, nes pats mačiau kaip
mano dideli atskutuvą užsikliso
į antį.

— Jūs čia visi pešatės, paskel-
bė išvadą investigatorius.
Gera, jeigu mes čia namie vi-
si peštukai, paklauskite mūsų
"liability" apdraudus investiga-
torių. Jis buvo atėjęs pas "kler-
k'ę" apklaupinėti po to, kai ji
apsideginė ranką. Jis pabaigęs
kalbėtis su "klerk'ę", atėjo pas
mane daugiau žinių surinkti.

Vėlinės

Nepriklausomai Lituvoj turė-
jome gražių linksmų ir liūdnu-
papročių. Labai gražūs papro-
čiai būdavo vėlinėse. Jos praėi-
davo ramiai, pagerbiant miru-
siusius. Buvo panašumo su čia
kapų puošimo diena.

Vėlinių dienos Lietuvoj daž-
niausia būdavo apgaubtos leng-
vu rūku, o kartais ir susmulkii
lietaus mirgimais. Tai buvo lyg
fonas rimtai, liūdnei, bet jau-
kiai vėlinių nuotakai. Ryte žmo-
nės pasimeldavo savos švento-
vės. Kapuose jau nuo pat ryto,
ar net iš vakaro matydavai ne-
mažai žmonių, daugiausia mo-
terų. Aptvarkydavo artimųjų
kapus, papuošdavo gėlėmis ir
uždegdavo žvakutes. Gėlės dau-
giausiu būdavo baltos chrizan-
temos, vazonuose. Pavyzdžiui,
Kaune masinis kapų lankymas
būdavo vakare, priteimant. Su-
sirikindavo mimos žmonių ir bū-
davo atitinkamos apeigos. Žmo-
nės paskelbdavo po kapines, kiek
vienas susikaupti prie savo ar-
timųjų kapų. Eidavo ir tie, kurie
artimųjų tose kapinėse palaido-
tu neturėjo. Lankydavo karių,
žymiųjų žmonių ir pažįstamų
kapus. Užėjus rusams vėlinių
apeigos buvo uždraustos, nes jie
ir čia įžiūrėjo didžiai tėvynei
pavojų.

Šis gražus paprotys atsivežtas
ir į laisvąjį pasaulį. Iar šiais me-
tais daug žmonių kapuose rinko-
si prisirinti ir pagerbti žmones,
kurie gyveno, dirbo ir mums pa-
liko savo darbų sukratus orga-
nizacinius ir kultūrinius lobius.
Pav. Chicagoje, L. Tautinėse ka-

Nusivėdžiau į penktą buto kam-
barį, nes žinojau, kad "klerk'ę"
lomisės pokalbiu.

Jonas J. Gaidys nuli šviesa: n ei šildo, nei pa-
(Bus daugiau)

• Motors pyktis — kaip mė-
nulis šviesa: n ei šildo, nei pa-
kankamai šviečia.

The home pictured above doesn't appear much different than any typical suburban home. But it incorporates energy-saving features in design, materials, and appliances which can cut energy needs by up to 50 percent. It has two heat-circulating Heatilator fireplaces (right), designed to draw room air in through the lower vents, warm it and then re-direct the heated air back into the room.

The more effective use of energy-saving design, materials and appliances can well save up to one half the cost of heating and cooling our homes. This claim is being proven by New York's Long Island Savings Bank. Its "Centenary '78" house was built to demonstrate the many practical ways of conserving energy. The total additional cost of these improvements was approximately \$4,000... projected to be amortized within 4 to 5 years through reduced ex-
pense. Included are: added in-
sulation within walls and ceiling as well as in earthen berms around the foundation, orientation to seasonal sun attitudes, energy-saving appliances and fireplaces.

The two Heatilator Fireplaces re-circulate heated air back into the room. This feature alone reverses the usual heat loss characteristic of most fireplaces, according to the designers of "Centenary '78." The fireplaces were supplied by Home Crafts, Inc., Floral Park, New York. Heatilator Fireplaces, A Division of Vega Industries, Inc., located in Mt. Pleasant, Iowa, manufactures a complete line of built-in, freestanding and wall-mounted fireplaces... gas, electric or woodburning models.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Vakare ir ryte ir vidudienį aš dejuoju ir šaukiu, o jis išgirdo mano balsą". — Psalmė 55:17.

Nėra abejonės, kad geriausias vyrais ir moterimis pasaulyje yra tie, kurie reguliariai meldžiasi kurie atskleis, kaip kad darydavo Dievo mylimasis Danielis. (Dan. 6:10). Taip sunaudotasis laikas suteikia žmogui nepalyginamai daug palaimų. Palaiminimų gauna patys maldų darytojai ir kiti su kuriais jie susieja. Negalima gyventi pasižventusio žmogaus gyvenimą, o nepaisyti maldų privilegijos. Dievo žmogui malda darosi dar svarbesnė, kai jis atsimena, kad mes turime Užtarėją arba Gynėją pas Tėvą, Jėzų Kristų, Teisų, kurio šventuoju vardu mes galime drąsiai artintis į dangiškos malonės sostą ir gauti reikalingos pagalbos.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirusieji? Į tą klausimą atsako knygutė "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS — DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4230-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GRowehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-2
TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1445 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET RYpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Vh činia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1811

— NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — Monday, November 21, 1977

FOOD FOR THOUGHT

HOW TO CUT AND SERVE FRESH PINEAPPLE

LAY THE PINEAPPLE ON ITS SIDE WITH A LARGE, SHARP KNIFE CUT LENGTHWISE FROM THE BOTTOM THROUGH THE CROWN.

REMOVE THE PINEAPPLE FROM BOTH SHELLS. HALVE FRUIT LENGTHWISE, SLICE OFF CORE (TOP PORTION) OF EACH QUARTER. CHUNK FRUIT, PUT BACK IN THE SHELL... IT MAKES AN ATTRACTIVE SERVING DISH.

Pastabos iš namų

Pažvalga

Mano dukte penkių dešimčių metų pusės dešimtį metų senesnė, negali suprasti kas ją skiria. Ką kokia jėga neleidžia artimai santykiuoti. Jos galvoja ir šneka, jog taip negerai, taip neturėtų būti, bet taip yra. Toji jėga vadinasi "pažvalga". Ji lyginasi pažūrai ir nuomonei.

Pažvalga yra stipresnė už giminybę ir už tikėjimą. Asmuo atsivėjęs vien savo pažvalgai, taip save suagituoją, kad j kitų pažvalgas ima žiūrėti su neapykanta. Jis šalinasi žmonių turinčių kitokią pažvalgą ir negali bendradarbiauti nei jokiam reikale.

Pažvalga yra sena. Daug amžių prieš Kristaus gimimą buvo įsigalėjusi pažvalga: "akis už akį, dantis už dantį." Tai buvo stipri pažvalga. Kristus ją truputį suminkštino, bet ne daug. Prisiminkim jį pareiškimą: "Nemanykit jog aš atėjau taiką skelbti. Ne — aš atėjau sukurstyti brolių prieš brolius, vaikus prieš tėvus ir žmogų prieš kitus žmones."

Pažvalga pas vieną ir tą patį žmogus nesilaiko vienoje linijoje — tai kyla, tai puola. Pažvalgos keitimasis net žmogaus laikyseną pakeičia: kartais būna švelnus, kaip pūkas, kartais dygliuotas, kaip ežys. Kitas asmuo savo

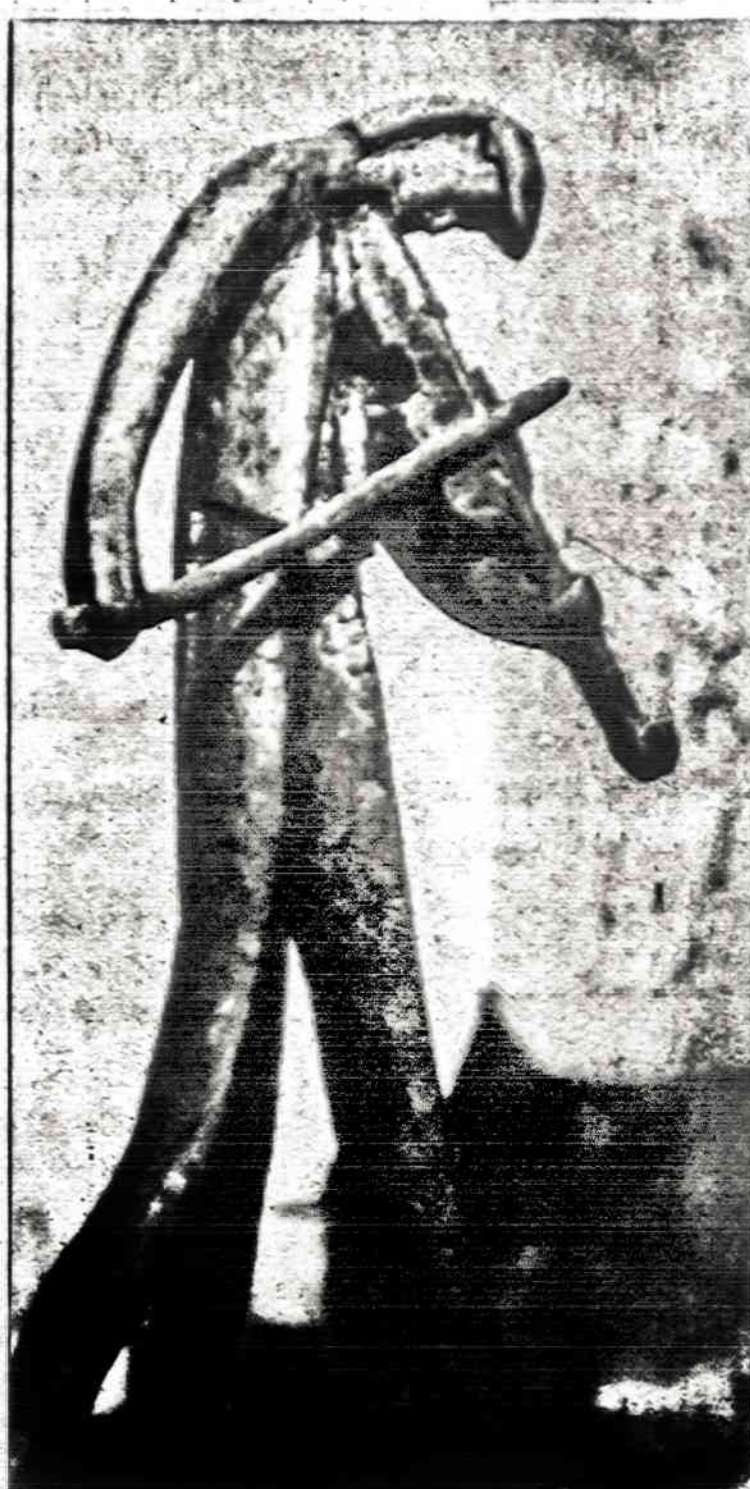
pažvalgą staigiai pakeičia ir stumia — puoselėja kita kryptimi. Parasiu "puoselėja", bet to žodžio nesuprantu. Jo šaknis netvirta. Palygink: puodas, puošti, puolena (dvana), puolis, puota ir kiti. Mano panagės niešti tą puoselėjimą pamačius spaudoje. Daug suprantamesni žodžiai yra: ugdyti, stumti, rupintis, kad augtų, kerėtųsi ir kitaip.

Pažvalga lietuvių kalboje ir gyvenime stipriai įaugusi. Jai talkina apžvalga, mintis, faktai, prirodymai, pageidavimai, argumentai ir logika. Kiekvienas rašytojas, ar tik retkarčiais rašas, savo pažvalgą kelia, kaip imanydamas. Kartais tą kėlimą paremia faktais, o dažniausiai — minkšta medžiaga.

Pažvalga iškelia mintis ir naujas idėjas, o kartais esamas idėjas sugriaua. Bet ji veikia tik stumiamai. Ji kartais vienija žmones į grupes, o kartais išskaido. Skaitant rašančiųjų darbus matyti kiek pastangų yra dedama savo pažvalgai apginti, išskirti, o kito — suniekinti. Kartais niekinimas yra vadinamas "kritika", bet ne tikra kritika.

Dienraščių raštuose smarkiau sija kova už pažvalgos pirmavimą, veda redaktoriai ir žurnalistai, o paprastai bendradarbiai savo pažvalgomis mažai rūpinasi.

Kai mano dukte perskaitys šį raštą, gal būt ji supras kas ją skiria nuo pusės dešimt ir nuo sušedės — kito laikraščio rėmėjos. Juozas Šmotelis

Dagys

Muzikantas

TRUMPAI

— Ponia Constance Gaučienė

Gavėnis prieš dešimtį dienų atsiuntė tokį laišką: "Prašu atsiųsti Naujienas susipažinimui. Jei patiks, tai sueisim į artimesnę pažintį. Skaityčiau daugelį laikraščių, bet daugelis mala tą patį, bet tikrų dalykų neparašo, todėl ir noriu pabandyti Naujienas". Neprašius nė dviems savaitėms ji parašė tokį laišką: "Ačiū už Naujienas. Siunčiu Jums \$3 vienam mėnesiui. Jei patiks, tai užsiprenumeruosiu visiemis mėnesiais. Jūsų gerai formuoja, kas dedasi pasaulyje ir lietuviškoje veikloje. Aš esu gamtos mylėtoja. Mart skaudu žiūrėti į paikinamą aplinką ir joje nykstančius žvėrelius bei paukštelius. Reikia visiemis tuo susirūpinti, nes vis eina piklyr". Dėkui už dėmesį. Naujienoms ir už prenumeratą.

— J. Bigelis iš Cicero apylinkės kiekviena proga paremia Naujienų leidimą. Apgailestaudamas, kad negalės dalyvauti Naujienų bankete, jis įteikė \$20 auką ir du dol. už sekančių metų kalendorių. Dėkui už vizitą, ankstybą prenumeratą, pratimą ir už auką. Brighton Parko apylinkės tautietis, dėl kitų įsipareigojimų, negalėdamas dalyvauti bankete, įteikė \$15, bet pavardės prašė neskelbti.

— Petras Mockaitis, pensininkas iš Brigeporto apylinkės, nusipelnė pagarbos už savo dėmesį ir paramą lietuviškai spaudai. Nežiūrint nuolatinių trečio lietuvių studentus į tra-

— Ponia Marta Kleinas iš Town of Lake apylinkės, pratęsdama prenumeratą, atsiuntė penkintą už kalendorių. Dėkui. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas platinti, visi lietuviai kviečiami su jomis susipažinti ir užsakyti. Platinimo vajaus proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui dvi savaitės nemokamai pagal gautus pageidavimus, arba, skaitytojų atsiųstus galimų prenumeratorių adresus.

— Lietuvos Aikimimo Sąjūdas Vyr. valdybos posėdžiai bus lapkričio 25 d. Chicagoje. Klevelando, lietuvių gausiai atsiųskė. J. Dainavos samplio, Klevelando, paslauga ir buvo suvesti duomenys vadyboje. Jie dėkui. LB evel dybali, kuria sudaro J. Malšas (pirm.). Rasa Petraitytė, S. Astrauskas, V. Bacevičius, V. Biliūnas, B. Gražulis, P. Karalius ir V. Mariūnas.

— Lietuvių Studentų S-gos narių suvažiavimas bus lapkričio 24-27 d. Bond Court viešbutyje, Cleveland, Ohio. Suvažiavimo banketas ruošiamas lapkričio 26 d. to paties viešbučio salėje. Pradžia 6:30 kokieilais. Visuomenė kviečiama. Informacijas teikia Algis Nagevičius ir Romas Pliodžinskas.

— Stud Regina Kudžmaitė ir Gintaras Nagys registruoja Monspaudai. Nežiūrint nuolatinių trečio lietuvių studentus į tra-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENE

2608 West 59th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IS EUROPOS SANDĖLIŲ.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

2333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 • Tel. 254-3228

V. VALANTINAS

LIETUVOS AIDAI

Penkt. 9:30 - 10:00 v. v. - 1490 AM

Šešt. 8:00 - 10:00 v. v. - 106.3 FM

Veda K. BRAZDŽIONYTĖ

2646 W. 71st Street, Chicago, Illinois 60629

Telef. - 778-5374

dicinę žiemos stovyklą gruodžio 27-31 d. St. Donat apylinkėje.

SVIESOS ŽIBURIAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

Bet čia neįmanoma suminėti visu Teresės Balčiūnienės sugebėjimų ir jos meniskų išdirbinių placiosios skalės. Su malonumu ir pagarba tenka priminti kaip pasigerėtina pavyzdį kad T. Balčiūnienė į savo meniskų išdirbinių talką yra įtraukusi visus tris savo vaikus: sūnų ir dvi dukreles. Jie visi bus savo išradingosios Mamytės talentingųjų darbų tęsėjai.

Teresė Balčiūnienė yra ne tik didelė menininkė, bet ir puiki lietuviškųjų papročių propaguotoja (metinių švenčių, šeiminių progų), gabi kulinarė. Ji savo pagamintais lietuviškais patiekalais vaišina svetimtaučius, tuo parodydama jiems įvairių ir sveiką lietuviškų valgių repertuarą.

Ji ir nepaprastai darbšti namų šeimininkė. Savo dideliame žemės sklype užsiaugina visas reikalingiausias daržoves, uogas, vaisius, grybus... Žodžiu — Teresė Balčiūnienė gyvenimo nuoboduliu nėra sirgti nei kitų apkalbomis užsiimti. Ji, kaip darbsčioji skruzdėlė ar lietuviškojo avilio bitelė neša kultūrinį medų kitų džiaugsmui ir tautos garbei. I. Serapinas

Premija jaunimui

Dr. Leono ir Irenos Kiaučeliūnų šeima savo mirusiam sūniui ir broliui prisiminti steigė kasmetinę

EUGENIJAUŠ

KRIAUCELIŪNO PREMIAJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kiaučeliūno 1000 dolerių premija skiria ma lietuvių jaunimui, geriausiai pasirodžiusiam rašais (lietuvių, anglų ar kita kalba), organizacijai, vadovavimui, ar jaunimo vienetui (sambarui, jaunųjų sokių grupei, jaunimo charui, sporto būriui, geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą viešose vietose bei joje.

2. Premijai gauti asmenys, kurie raštu pasiūlo jau esančioms organizacijoms vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iš lietuvių metų gruodžio 31 d. (pašto atspaudas).

3. Premijotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumą įvertinti sudaroma Jūry komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir šiaurės Amerikos Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kiaučeliūnų šeima.

4. Jūry komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kiaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

Eugenijaus Kiaučeliūno premijos komisijai: 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

* Pasakyti tiems šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir telysės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbiautojus visiškai laisvėje.

Todėl šio pasimetimo ir šūžių laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio padvigubinti Naujienų skaitytojus.

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

RASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAI NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJŲ KREIPTIS Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road

Chicago, Ill.

Virginia 7-7477

LABAI ERDVUS 2 aukštų mūrinis (2 po 6). Geros pajamos, nauji kilmiai, 2 mašinos garažas, Marquette Parke. Labai priinama kaina.

GERAS NAMAS, dar geresnės pajamos: 3 butai ir biuras Brighton Parke. Paskubėkite.

VIENOK MARQUETTE PARKAS GERIAUSIAIS

10 BUTŲ tvarkingas mūro namas. Apie \$22,000 metinių pajamų. Naujas stogas, du garažai ir elektra. Galima mainyti į vieną arba dvi butų namą Marquette Parke, o pinigų gausiai pirkėjui kaina — tai atradimas.

LIUKSUS 17 metų mūro Ranch, 2 auto garažas. Naujas pirkėjas gali tuojau keltis į gražų Marquette Parką. Norintei prašomi perduoti savo telefoną — skubioms deryboms.

MORINIS 2 aukštų, 6 kamb., 2 auto mūro garažas. Griebos rankos gali pocios atnaujinti. Marquette Parke. Kaina — \$25,000.

SVEIKAS, gražus, 2 butų mūras pietiniame Brighton Parke. Aluminijaus langai, atskiras gesų šildymas, dvigubas garažas. Dabar galima gauti už \$31,000.

2 BUTŲ gelsvų plytų 18 metų modernus namas ir ekstra didelis mūro garažas, įrengtas beveik kaip trečias butas gražiam, saugiam besimante. Daug kitų priedų, greit galima užimti, vertas \$60,000.

BIZINIO PREKYBŲ, restoranui ar ofisui didelis patogus mūras ant platus sklypo Marquette Parke. \$42,900.

GRAŽUS SKLYPAS ir garažas Marquette Parke.

DIDELIS mūro bungalow ant platus sklypo, gazu šildomas. Geroji vieta, Marquette Parke. \$25,750.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namy Statyba ir Remontas

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą, Dirbu ir užmiešiuose greit, garantuoti ir saugūs. KLAUDIJUS PLUMPTIS
4358 So. Washenaw Ave.
Tel. 927-3559

DĖMESIO
62-36 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tikrai 598 pusmėliu automobilio Liability apdraudimas pensininkams Kreiptis
A. LAURAITIS
4445 So. Ashland Ave.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI ir BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisydas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: RPublic 7-1941

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių švieslaimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

BEST THINGS IN LIFE
Jail Frank Zapolski
1208 1/2 W. 75th St.
GA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

give...
as more will live
HEART FUND

— Tai tu paskolink man savo [gerą] katinėlį, mes mūsų namuose priviso daug pelių.

— O ne. Savo katinėlio aš niekam neskolinasiu. Geriau tu savo pelytes atnešk jam į mūsų namus.

Draugės, katinas ir pelės
Mergaitė rodė savo katiną draugei ir jį gyrė. Draugė jai sakė:

— Tai tu paskolink man savo [gerą] katinėlį, mes mūsų namuose priviso daug pelių.

— O ne. Savo katinėlio aš niekam neskolinasiu. Geriau tu savo pelytes atnešk jam į mūsų namus.

— Tai tu paskolink man savo [gerą] katinėlį, mes mūsų namuose priviso daug pelių.

— O ne. Savo katinėlio aš niekam neskolinasiu. Geriau tu savo pelytes atnešk jam į mūsų namus.